V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE

Nov.-Dec.1959 IX, 5 R O M A

Nr 77 Via C.Morin, 6

CRĂCIUN TRIST

Scrâncioibul istoriei,cu oscilațiile-i de urcuș și povârniș,dela Ormuzd la Ahriman,între lumini și umbre,din culmi în văgăuni,găsește omenirea,la acest Crăciun,pe treapta cea mai de jos: pe treapta lui Cain,- în a cărui sodie cei "mari",lipsiți de o credință,fragili la caracter,fără o țintă ideală,se complac de ani în șir,ușurând enorm sarcina ostenitorilor Satanei.

Sbuciumul actual n'ar exista,dacă lumea rămânea credincioasă chemării lui Isus.Lupta împotriva Lui,în realitate n'a încetat o clipă.Au putut adormi,când și când,slujitorii Adevărului,dar ai Iudei nicicând.Aceștia au căutat s'amorțească vigilența celorlalți și,născocind "doctrine" amăgitoare, să pună în slujba Răului,în calitate de cozi de topor,inși botezați în Iordanul crucii.Sigur,iudeii n'ar fi putut îndrăsni să spere încovoierea fiilor lui Crist,dacă,după răstignirea Lui,nu găseau alte Iude din rândurile acestora,care,înhămate în masonerie,comunism,etc.,să tragă la carul dracului.

Faptul capital al istoriei terestre e nașterea Mântuitorului,venit să săvârșească liberarea de păcat,să renască pe om ca fiu al lui Dumnezeu,redându-i libertatea.Drepturile lui derivă dela ceresc Tată,și oricine caută să i le uzurpe atentează la voia lui Dumnezeu,afirmată la Betleem,pecetluită pe Golgota.S'a născut în cele mai de jos condiții umane,pentru a-i putea pe toți culege în înălțarea-I la cer.Răul încearcă să despartă iar pe om de Dumnezeu,restabilind domnia morții: căci corpul fără suflet,cadavru se numește.De 20 de veacuri prin prigoane,prin seducții și interes material,prin sofisme,prin organizații de cointeresare,omul e presat să-și lepede libertatea căpătată'n dar la Betleem.Vizați în primul rând -după constatarea etern valabilă: "Bate-voi păstorul și turma se va risipi"- sunt cei puternici în ale lumii.Și nu putem spune că "cel Rău" n'a avut remaroabile succese.Cele mai sgomotoase sunt chiar sub ochii noștri.Cain are,astăzi,un impresionant număr de admiratori.Cum pot fi numiți tiranii,puțini la număr dar tari prin teroare,cari țin în lanțuri pe frații lor oameni? Ce nume pot avea conducătorii marilor popoare încă libere,cari și-au vândut frații și acum fac tot ce pot pentru a le descuraja orice speranță? Cum să numim pe membrii organizațiilor -loji,partide,ligi,etc.- cari,pentru un blid de linte,încurajează toate coexistențele,în dauna fraților încătușați? Fratricizi? Am zice chiar mai mult: deicizi! pentrucă omul e chipul și asemănarea lui Dumnezeu,redevenit,cu nașterea din Betleem,adevărat fiu al Lui.

Drama de azi este voită,urmărită,nu întâmplătoare.La înlănțuirea creștinătății nu puțin a contribuit așa zisa democrație.Rămânem uluiți când vedem pe șeful celui mai puternic stat creștin strângând mâna murdară de sânge omenesc a marelui măcelar din Moscova! Își poate cineva închipui pe Isus dând mâna lui Lucifer? pe Papa întinzând mâna lui Hrușciov? Și totuș,creștinului Eisenhower,pentru care totul începe cu rugăciunea,nu i-a dunnit vecinătatea în mașină,în aceeași casă,în văzul lumii,la masă,a celui ce-a transformat un sfert din glob într'un imens Katyn de frați ai săi! Păstorii turmei omenești s'au înțeles cu lupii,bucurându-se împreună de munca ieftină a robilor.La așa vremuri,nicio mirare că primul simbol uman ce traversează spațiile Creatorului,în loc să fie crucea lui Cristos,e secera și ciocanul,simbolul robiei,al minciunii,al morții,al desumanizării,simbolul lui Cain și Anticrist.Democrația anticreștină a distrus Europa și alte părți ale lumii,dând Americii un primat - căruia,cu toate bogățiile,nu s'a arătat coaptă să-i facă față.

Adevărata tărie e însă în noi,în fiecare.Suferințele au dus pe frații din țară la aceeași concluzie,de aceea au invadat bisericile: când ești cu Dumnezeu,de cine-ți mai e teamă? Libertatea dobândită prin nașterea și crucea lui Isus,nimeni n'o mai poate smulge,fiind interioară și cu gaj divin. E o tărie,necesară oricând,dar mai cu seamă la răscruci.Și e adâncă răscrucea de azi a omenirii,cu un dușman lucid și tare,care știe ce vrea(și n'o ascunde),pe când dimensiunile firului conducător al capilor spre cari ar fi să se îndrepte firesc speranțele,nu trec de viața animală de fiecare zi. Tiranii pot constrânge trupurile,pot duce la carul deșertelor lor "triumfuri" leșurile,dar nu sufletele noastre.-

Petre Vălimăreanu

Din cântările Crăciunului. Mântuire ai făcut în mijlocul pământului, Cristoase Dumnezeule.. Văzând Ziditorul că piere omul, pe care cu mâinile îl făcuse, plecând cerurile s'a pogorît, şi întrupându-se din dumnezeeasca şi prea curata Fecioară, pe om întreg îl înoeşte.. Betleemul a deschis Edenul, desfătarea în taină o am aflat; veniţi să primim cele din rai în peşteră.. acolo s'a arătat rădăcina neudată, odrăzlind iertare.. acolo Fecioara, născând prunc a potolit îndată setea lui Adam şi a lui David.. Astăzi Cristos se naşte în Betleem din Fecioara. Astăzi cel fără de început se începe şi Cuvântul se întrupează. Puterile cerului se bucură, pământul cu oamenii se veseleşte. Magii aduc darurile, păstorii vestesc minunea, iar noi neîncetat strigăm: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu.. Veniţi să vedem, credincioşi, unde s'a născut Cristos, să urmăm drumul stelei cu Magii. Ingerii cântă acolo neîncetat, păstorii flueră cântare vrednică.. Ce-ţi vom aduce, Cristoase, că pentru noi te-ai arătat pe pământ ca om? Fiecare din făpturile tale mulţumire ţi-aduce: îngerii cântarea, cerurile steaua, Magii darurile, păstorii minunarea, pământul peştera, pustiul ieslea, iară noi pe Maica Fecioara.

Dintr'un străvechi COLIND din părţile Sibiului

Şi noi am plecatu
'n sat la colindatu
In zori-ziori de ziuă.

Nimeni nu ne lasă
Făr' jupanul gazdă
In zori-ziori de ziuă.

'N casă ne-o lăsatu
De cină ne-o datu
In zori-ziori de ziuă.

Cină cu lumină
Şi pat de hodină
In zori-ziori de ziuă.

Şi noi ne-am culcatu
Apoi ne-am sculatu
In zori-ziori de ziuă.

Şi-am ieşit afară
Şi-am privit în zare
In zori-ziori de ziuă.

Şi noi am văzutu
Doi vulturi sburându
In zori-ziori de ziuă.

Din aripi bătându
Din ciocuri ciocnindu
In zori-ziori de ziuă.

Şi am întrebatu
Pentru ce se batu
In zori-ziori de ziuă.

Şi-a răspuns un graur:
P'un inel de aur.
In zori-ziori de ziuă.

Noi li l-am luatu
La gazdă l-am datu
In zori-ziori de ziuă.

Şi l-am pus pe masă
Şi-o lucit în casă
In zori-ziori de ziuă.

Şi l-am pus la grindă
Şi-o lucit în tindă
In zori-ziori de ziuă.

(auzită la Gh. Branea)

&&. S'a stins la Grottafferrata, lângă Roma, la 68 de ani, în dimineaţa de 3 Noembrie, Achille Papolla, născut la Galaţi, trăit la Constanţa. Cam toţi compatrioţii trecuţi pe-aici i-au fost oaspeţi la celebra mănăstire orientală, unde se adăpostise, rămânând vrăjiţi de vioiciunea, de voioşia-i sprinţenă şi optimistă (şi de aroma vestitului vin călugăresc), - deşi trăia complet singur, familia fiindu-i în ţară. A fost îngropat, după 3 zile, cu 8 popi, în cimitirul localităţii. Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii săi!

&&. Diplomatul danez Paul Bang-Jensen, secretarul comisiei ONU-lui pentru anchetarea grozăviilor din Ungaria - cel care, refuzând să predea documentele anchetei şi lista refugiaţilor interogaţi altui funcţionar dela ONU, pentru a împiedica să ajungă în mâinile lui Kadar, fusese destituit din funcţiune -, a dispărut de curând dela domiciliul său din Washington: după câteva zile, cadavrul său a fost găsit în cartierul Queens. Se crede c'a fost asasinat.

&&& D-na Eugenia Vişoianu-Useriu a organizat, în Septembrie, la Rio de Janeiro, o expoziţie de artă populară românească, patronată de însuş preşedintele Braziliei. După care, familia Useriu a plecat în Argentina, părintele Anchidim devenind parohul Românilor din B. Aires.- In locul său, paroh al Românilor brazilieni rămâne inginerul Dumitru Mihăescu, preoţit de curând. Să sperăm că tehnicienii or aduce mai mult duh decât unii teologi...

&&. Din Paris ni se anunţă, fără amănunte, nunta dlui dr. Nicolae Guguianu, cum şi a d-lui Zarcada (care şi-a luat macedoneancă). Felicitări!

&&. Ne scrie dl I. V. Emilian că n'a vorbit la Strasbourg nu pentrucă sosit la spartul târgului (sosise cu 4 zile înainte!), ci pentrucă n'a găsit nimerit să mai vorbească, din moment ce Stalingradul a rămas "subiect interzis"; iar darea de seamă n'a publicat-o întrucât ultimul număr din "Stindardul" era deja tipărit la 1 Octombrie, deci înainte de încheierea congresului.
Am omis să trecem în numărul ultim, printre participanţii la congresul Soc. Academice Române dela Strasbourg, pe dr. Constantin Horodniceanu.

&&. Printre protestele contra vizitei lui Hruşciov în America se numără şi al org. "A.B.N." din Canada, unde dintre români e dl Matei Hojbotă. Protestul a apărut în ziarul "Our View point" din Toronto.

&&. Pe vârful muntelui Serenissima, la graniţa italo-elveţiană, de unde pornesc ape spre Rin, Dunăre şi Pad, ajungând în Mediterană, Marea Neagră şi Adriatică, - a fost instalată la 2000 metri, în ziua de 14 Sept. 1958, o splendidă statue a Maicii Domnului "Nostra Signora d'Europa", protectoare a familiei popoarelor europene, a noii patrii spre care ele tind: Europa, - din care sperăm că vom face şi noi cât mai curând parte.-

Dela Crăciun până la Bobotează, unde sunt fete mari în casă nu se toarce, căci nu se vor mărita nici anul viitor; nu se dă nimic împrumut din casă...

DESPRE MAGI ŞI STEA

Evanghelia n'a revelat numărul şi origina Magilor. Spune numai că erau "dela răsărit". Primii creştini îi socoteau nişte regi puternici. Tradiţii slave le fixează numărul între 12-60. Numele de Baltazar, Melchior şi Gaspar apar în sec. VII, în Franţa. Magii ar fi simbolul celor trei stadii ale vieţii şi al părţilor lumii cunoscute pe atunci: Gaspar(Europa, Grecia) = copilăria; Baltazar(Africa, Etiopia) = tinereţea; Melchior(Asia, Caldea) = bătrâneţea. Tradiţia spune că Magii, după ce-au asistat la răstignire, fură îngropaţi la Betleem; corpurile lor ar fi fost apoi transportate, de Eustorgiu, la Milano, - iar de-aci, de Barbarossa, la Köln.

Scrie călătorul venețian Marco Polo(1254-1323): "In Persia e un oraş ce se cheamă Sabba, de unde porniră cei trei regi ce merseră să adore pe Cristos când se născu. In acest oraş sunt îngropaţi cei trei Magi.. Marco întrebă de mai multe ori în acel oraş de aceşti trei regi: nimeni nu ştiu să spună ceva, decât că erau trei regi îngropaţi din vechime. Şi călătorind trei zile, găsiră un castel numit Galasaca, adică, în franceză, castelul adoratorilor focului. E foarte adevărat că cei din castel adoră focul, şi-am să vă spun de ce. Oamenii din acel castel spun că în vechime trei regi din acele locuri merseră să adore un profet, care se născuse, şi purtară trei daruri: aur, pentru a şti dacă era domn pământean; tămâie, pentru a şti dacă era Dumnezeu; smirnă, pentru a şti dacă era etern".

Profetul Balaam prezice venirea unui descendent al lui Iacob, care va străluci ca o stea, va domni ca un rege(Numeri, XXIV, 17); iar Zarathustra, cu 14 veacuri înainte de Cristos: "Vreau să vă spun vouă, prietenii şi fiii mei, pe cari v'am hrănit cu învăţătura mea; ascultaţi: vreau să vă descoper un mister prodigios, care priveşte pe marele rege ce trebue să vină în lume... Când va fi începutul venirii sale, pe cer vor apare mari lucruri minunate şi se va vedea o stea strălucitoare în mijlocul cerului şi lumina ei va fi mai mare ca a soarelui.. Şi când se va ridica steaua de care am vorbit, veţi trimite soli încărcaţi de daruri pentru a-l adora şi a i le oferi".

Povesteşte Matei evanghelistul(II, 1-11): "Iar după ce se născu Isus în Betleemul lui Iuda în zilele lui Irod împăratul, iată Magii dela răsărit veniră în Ierusalim întrebând: Unde este împăratul Iudeilor cel ce s'a născut? Căci am văzut steaua lui la răsărit şi am venit să ne închinăm lui. Şi auzind de aceasta Irod împăratul se turbură şi tot Ierusalimul împreună cu el. Şi adunând pe toţi arhiereii şi cărturarii poporului, îi întrebă pe ei: unde avea să se nască Cristos? Iar ei îi ziseră: In Betleemul Iudeii, căci aşa s'a scris de proorocul: "Şi tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nici de cum nu eşti cel mai mic între oraşele de căpetenie ale lui Iuda; căci din tine va ieşi Povăţuitorul care va cârmui poporul meu Israel". Atunci Irod, chemând pe Magi într'ascuns, cercetă cu deamănuntul dela ei în ce timp li se arătă steaua. Apoi trimiţându-i la Betleem, le zise: Mergeţi şi cercetaţi cu deamănuntul despre prunc, şi după ce îl veţi afla vestiţi-mi şi mie, ca să mă duc şi eu să mă închin lui. Iar ei, după ce auziră pe împărat, plecară; şi iată steaua ce-o văzuseră în răsărit, mergea înaintea lor, până ce veni şi stătu deasupra unde era pruncul. Văzând ei steaua, s'au bucurat cu bucurie foarte mare. Şi intrând în casă, aflară pruncul cu Maria, mama lui; şi căzând la pământ s'au închinat lui, şi deschizând vistieriile lor, îi aduseră daruri: aur, tămâie şi smirnă. Şi primind înştiinţare în vis să nu se întoarcă la Irod, pe altă cale s'au întors în ţara lor".

"Socotesc că steaua apărută Magilor în Orient a fost un nou astru, fără nimic în comun cu cele ce ni se arată pe firmament sau în atmosfera mai de jos; a fost probabil ca unul din acei meteori ce obişnuesc să apară uneori şi pe care grecii îi disting numindu-i, după forma lor, când comete, când stâlpi de foc, când stele cu coadă, etc.", - scrie Origen, teolog creştin, pela anul 200; iar Mas' Udi, scriitor arab din sec. X: "Când Mesia veni pe lume, regele Kuras îi trimise trei soli ce purtau primul un sac cu tămâie, al doilea un sac cu smirnă şi al treilea un sac plin cu aur. Ei porniră la drum călăuziţi de o stea pe care regele le-o descrisese, şi sosiră în Siria la Mesia şi Maria mama lui.. Se spune că steaua apăruse lui Kuras în momentul naşterii lui Cristos: că ea înainta în timp ce trimişii regelui călătoreau şi că se oprea când ei se opreau".

"N'a fost un fenomen natural - conchide învăţatul preot Ricciotti. In mintea evanghelistului Matei(unicul care vorbeşte de asta), fu un fenomen supranatural. Acum, că se acceptă sau nu acest fenomen, e altceva. Pentru teolog, problema se prezintă sub alt aspect: e vorba de a identifica care fu gândul lui Matei. Şi de multă vreme teologii au răspuns: după Evanghelist, fu un fenomen miraculos. Asta nu împiedică să fie valabile explicaţiile date asupra Cometei de iluştri astronomi.. Că mai mult decât de o Cometă adevărată să fie vorba, cum de curând a spus careva, de explozia unei Stele noi, nimic nu se schimbă: fenomenul rămâne supranatural, întrucât voit de Dumnezeu în locul şi'n momentul ce toţi ştim".-

"Dacă pui pe Dumnezeu în tot ce faci, ai să-l regăseşti în tot ce ţi se întâmplă"(Mons. Vladimir Ghica).

CRONICA PESIMISTULUI

* Mihăiştii din exil. Au rămas puţini de tot, se numără pe degete. La Roma, la tedeumul din 8 Noembrie au trebuit să fie convocaţi în grabă cinci Români, ca să nu rămână, semnificativ, biserica goală de ziua regelui. Dar printre puţinii rămaşi, se numără şi câte cineva care nouă ne este foarte drag, şi pentru care, în plus, avem o mare admiraţie ca savant. Citindu-i recent apelurile neo-legitimiste, ne-am adus aminte de niste sfaturi din romanul popular al lui Archir şi Anadan, unde sfatul e limpede şi categoric: "Fătul meu! Când vei sluji la un Domn şi va fi Domnul tău nebun, tu să nu zici că este Domnul tău nebun, ci să faci cum îţi va porunci el, că-i va fi milă de tine"...

* Comunism, democraţie, capitalism. Frământările de azi confirmă ceeace noi ştiam de mult: că precum democraţia ca sistem politic, fracţionând naţiunile, slăbindu-le puterea de rezistenţă şi punând, în mod fatal, înaintea intereselor colective interesele unui partid, unei clici ori clase, nu poate rezista mult unei forţe unitare, condusă drastic dela un comandament unic; capitalismul, ca sistem economic, bazat pe libera concurenţă, pe setea de câştig, pe cultul Mamonei, e destinat înfrângerii în lupta contra comunismului, care, pe tărâm economic, planifică, concentrează, impune economii şi rigoare. Ca să poată câştiga alegerile, Eisenhower şi Mac Millan -ştiind de câtă simpatie se bucură lozincile de pace, de destindere la popoare ce cunosc astăzi o prosperitate excepţională- au acceptat şi solicitat întâlnirile, care în ele însele sunt o catastrofă, cu Hrusciov. Şi numai seriozitatea poporului german, la care se adaogă situaţia particulară a ţării şi afluenţa constantă de fugari din zona orientală, a împiedicat o victorie electorală, pe baza aceloraşi lozinci, a partidului social-democrat german. Paralel, industriaşii, bancherii, afaceriştii din lumea liberă sunt gata să se îmbrăţişeze cu Ruşii numai ca să poată aspira la noi câştiguri pe piaţa, oarecum virgină, a Orientului. Pe când în reprezentanţii muncitorimii americane a găsit o mare rezistenţă, dictatorul sovietic s'a simţit în lumea lui printre bancheri şi exponenţi economici şi comerciali, cari speră să poată rezolva criza de supraproducţie internă, plasând ceva marfă peste cortină, chit că asta înseamnă, în fond, o întărire a regimurilor comuniste, care pregătesc înmormântarea de lux a Occidentului. Ziarele de tiraj din lumea liberă, care primesc subvenţii, cum e notoriu, dela industriaşi, sunt -să se observe!- cele mai favorabile destinderii internaţionale şi nu mai scriu un rând de soarta popoarelor subjugate. Pe plan intern însă, aceleaşi ziare sunt, şi mai înderjit, anticomuniste. Fiindcă granguri capitalişti doresc să-şi menţină privilegiile din ţara în care fac afaceri, dar să mai câştige şi din comerţul cu rusocomuniştii. Dacă n'am fi conştienţi de primejdie, am aştepta, după înţelepciunea proverbului arab, pe malul gârlei, să vedem cum trec, rând pe rând, cadavrele "democraţilor" şi "capitaliştilor" occidentali...

* Legiunea şi armata. Dacă Legiunea ar fi trebuit să se înţeleagă bine cu o instituţie din vremea de ieri, aceasta era, desigur, armata, care şi ea îşi propunea să fie şcoală morală şi patriotică. Lucrurile au mers însă altfel, deşi nu ne-au lipsit prietenii chiar printre ofiţerii cei mai sus puşi. Dar în armată am găsit şi duşmani implacabili. Explicaţia ne-o dă tovarăşul general-colonel Arhip Floca, adjunct la ministerul de război reperist. Cu ocazia recentei zile a armatei, la Bucureşti, individul cu nume aproape ruşinos a desvăluit faptul că partidul comunist îşi crease mai de mult legături în oaste, de care s'a folosit la momentul oportun: e vorba, se înţelege, de "ofiţeri şi generali patrioţi, care au adus o contribuţie însemnată la realizarea măsurilor militare necesare pentru înfăptuirea insurecţiei armate" (cea patronată de fostul rege Mihai în coaliţie cu dezertorul Bodnăraş).

* Plaga dela "Free Europe". Tipic, pentru ghinionul care a păscut şi paşte exilul romănesc, e cazul secţiei noastre dela "Free Europe". După un Roman, cotat ca bun naţionalist şi talentat gazetar, dar care n'a făcut altceva decât că-i îndepărteze pe compatrioţii cu oarecare personalitate şi calităţi şi să se ferească de orice contact cu elemente naţionaliste, cele mai îndreptăţite să colaboreze, - a venit un Ovrei, din ale cărui gafe scandaloase va rămânea memorabilă aceea cu condamnarea, tocmai dela Free Europe, a eroicei acţiuni dela Berna. Inlocuit şi Bercovici, care nici nu ştia măcar româneşte (vorbea şi scria cam ca René Théo), a fost numit, la cel mai important post de radio în slujba popoarelor subjugate de rusocomunişti, un fost notoriu agent comunist: Ghiţă Ionescu, amestecat şi prin nişte escrocherii la Federaţia internaţională a jurnaliştilor, ins fără nicio zestre intelectuală, mărunţel, îngâmfat şi sărac cu duhul. Ni se poate obiecta: cum de, totuş, "Glasul patriei" şi alte fiţuici reperiste atacă încontinuu pe susnumitul Ghiţă şi emisiunile radiofonice pe care le conduce? De curând ne-a căzut în mână o carte de mare succes, "The ugly American", unde e vorba de păţania unui ambasador al Statelor Unite într'o ţară din Asia sud-orientală, Birmania probabil. Diplomatul acesta era înfiorător jucat de colegul sovietic şi în general de propaganda comu-

nistă.Ori,tocmai în momentul când,sezisat de nerozile şi naivităţile ambasadorului,Departamentul de Stat se pregătea să-l înlocuiască,dela Kremlin au pornit ordine pentru o campanie cât mai violentă contra lui Louis Sears, acuzat de iniţiative nelegitime,provocatoare.Cu cât diplomatul se dovedea mai tâmpit şi gata să cadă în cursă,cu atât comuniştii îl atacau mai furibund, tocmai în scopul de a face să fie menţinut în post un ambasador ce le făcea jocul.Câtva timp,manevra a prins: exact până la apariţia cărţii menţionate, care a scos în vileag abila manevră sovietică.Avem impresia că atacurile comuniste contra lui Ghiţă Ionescu au scopul precis de a-i asigura acestuia postul de director al secţiei române la "Free Europe",în momentul când părea iminentă o schimbare a personajului,ca urmare a unor motivate atacuri de presă şi a nemulţumirii generale a pribegilor români şi -lucru şi mai important- a ascultătorilor din ţară.E o manevră abilă,cum comuniştii ştiu să realizeze, de foarte multe ori cu succes.Ghiţă Ionescu e cel mai bun aliat al Repereului printre noi: pentru a i se garanta menţinerea la Free Europe,"Glasul patriei" îl dă în fiecare număr în tărbacă(şi,din nenorocire,uneori pe motive bine întemeiate)...

* <u>Impotriva resemnării</u>.Cu rege,mitropolit,foşti primminiştri,miniştri,subsecretari,parlamentari,diplomaţi de carieră,exilul nostru,parcă păscut de un ghinion teribil,e poate cel mai ineficient politiceşte dintre toate exilurile. Şi totuş,nu trebue să ne lăsăm pradă resemnării.Obiectivul propagandei reperiste,printre noi,e nu atât repatrierea -în fond suntem doar câteva mii- cât acceptarea faptului împlinit,adică tocmai resemnarea,tăcerea noastră.Mai mult decât de pribegi,ca atare,guvernul de ocupaţie e iritat de pribegii ce vorbesc de suferinţele neamului lor,ce scormonesc în cenuşa unei situaţii pe care rusocomuniştii vor să n'o mai pună în discuţie.Reiese limpede că <u>avem datoria neresemnării</u>,cu orice preţ: ce avem de făcut,ca exilaţi,dacă nu să strigăm la toate răspântiile că s'a comis o crimă cu popoarele de peste cortină şi că Occidentul,până n'o va repara,va avea numai de ispăşit? Să le spunem Occidentalilor cuvintele pe care tot lor,acum cinci veacuri,le adresa Domnitorul Alexandru Aldea,cerându-le un ajutor(care n'a venit): "Dacă nouă ne e rău,vouă vă va fi şi mai rău".-

Dragoş Măgureanu

<u>OTREPELE</u> de Costache Barbu

Otrepele sunt bune să ştergi de praf bufetul,
Să dai într'o săliţă cu lac ori cu ulei,
Ba încă te ajută să lustrueşti parchetul,
Şi nu e o idee să prăpădeşti bănetul
Ca să te-ajuţi la treburi cu vrafuri de "Scântei"...

Dar,pentru ruşi,"Scânteia" nu-i cârpă inutilă:
La orice murdărie se folosesc de ea;
La orice treabă proastă,de care-ţi vine silă,
"Scânteia" se'nrovoaie,umilă şi docilă,
Şi peste tot gunoiul aşterne o perdea.

De pildă,când tâlharii,te iau din pragul uşii,
Nu-ţi spun că te ridică pentru vreo faptă rea:
Ei fac omor şi jafuri. Dar dacă blestemi ruşii
Şi strigi în gura mare: Să plece cu ceauşii!
Pentru această crimă,pedeapsa e mai grea:

"L-om învăţa noi minte de-acum pe mucalitul -
Se răţoie "Scânteia"- căci martori sunt destui!"
Şi'n adevăr,pe bancă stă dârz mitropolitul,
Chemat 'nadins să strige: La moarte răsvrătitul!
Şi astfel isprăveşte copilul nimănui.

Şi totuş,"prea sfinţitul" nu poartă altă vină
Decât că'nchide ochii la tot ce se petrece;
Că de,omul ia leafă,se plimbă'n limuzină,
Stă gata să-i plesnească stomacul de slănină,
Iar de-o sufla o vorbă,mai bine să se'nnece.

Astfel,în ţara noastră,otrepele murdare
Acopere dezastrul scriind minciuni în serii;
Când,la altar,e crimă s'aprinzi o lumânare,
Arată libertate şi cea mai bună stare,
In lumea care moare de foame şi mizerii.-

&&. "Bire" e de părere că,deşi duce o viaţă "fără istorie",Mihai ar fi aici "simbolul viu al rezistenţei româneşti".Ar urma că ceilalţi refugiaţi se poartă chiar şi mai rău: ceeace e adevărat numai pentru "Bire"...

&&. "Unirea" din Iunie spune că,faţă de limitarea naşterilor,"<u>creştinii şi catolicii</u> nu pot sta indiferenţi".Să se noteze că deosebirea dintre catolici şi creştini o remarcă nu <u>Vatra</u> eretică,ci chiar oficiosul uniţilor...

DIN ZIARE, CĂRŢI, REVISTE

* "France Soir" publică, la 30 Mai - 3 Iunie, penibila istorie a unui oarecare Eliahu Iţikovici, născut în Corsica din tată "cernăuţean" şi mamă "locală", venit apoi cu familia în România; aci, toţi sunt arestaţi "în primăvara anului 1940" -denunţaţi de un "legionar"- şi duşi "în lagărul dela Jilava". Dintr'odată, trei minciuni: în acea primăvară, legionarii se aflau în închisori şi lagăre, nu la guvern; apoi, domnind pe-atunci Carol-Lupeasca, lagărele erau în acel timp numai pentru români, nicidecum pentru evrei; Jilava, în fine, era închisoare, nu lagăr de concentrare.

Mai departe, se laudă Iţikovici c'a evadat şi a plecat la Bucureşti, ajungând, mai cu trenul mai pe jos, în.. două zile("deux jours")! "Adoptat" de o familie Dumitrescu, merge nesupărat la şcoală; deşi-l cunoaşte tot cartierul, nimeni nu-l denunţă: "nici măcar fiul şi soţia omului ce denunţase pe părinţii mei". Ba, soţia chiar îi adresează "cuvinte amabile"(în timp ce soţul ei, "legionarul", acum, sub.. Antonescu, "deţinea importante funcţiuni"!). Toate acestea nu-l împiedică pe Iţikovici ca, odată intraţi Ruşii, să bage briceagul în fiul "denunţătorului". După care, crezând prea mult în steaua moscovită, se apucă de furturi("menus vols"); dus într'o casă de corecţie, aci se dedă şi la alte treburi "peu recommandables". In 1949, în sfârşit, în timp ce Românii riscau minele, sârma ghimpată, câinii-lupi şi valurile Dunării spre a răzbi la libertate, rudele lui Iţikovici "îi aranjară -cu tot.. antisemitismul repetat- plecarea în Israel". Aci, alte furtişaguri("menus larcins") îi aduseră trei condamnări. Luat militar, dezertează de mai multe ori, încârduindu-se c'o fetişcană. Intre ciordeli, amor şi dezertări, concepe el un plan "măreţ": să răzbune familia pierită, ucigând pe cel ce-o denunţase.. cu 13 ani înainte! Dar acesta se afla la Saigon, în Legiunea Străină: o nouă dezertare, câteva falsuri şi înşelăciuni duc pe Iţicovici, devenit "lejionar" şi el, în Indochina. Românul e descris bine: "Era un bun soldat.. îi admiram curajul şi abilitatea în luptă.. ştia să-şi rişte propria viaţă şi să n'o rişte pe a oamenilor săi.. Era un şef, un om de autoritate şi bun răsboinic. Cu toată ura mea pentru el, exercita asupră-mi un oarecare ascendent..".

Poate că ura, acum, după 14 ani, şi în prezenţa unui aşa om, s'ar fi mai potolit. Naiba, însă, nu stă degeaba. Intr'o seară, după o crâncenă bătălie, Românul organizează pentru subalternii săi o mică petrecere, cu mâncare, băutură, cântece. Şi -n'are de lucru?- începe, ca la chef, să i se deslege limba: "El ne povesti deci, că în România fusese, în timpul răsboiului, un om important, că comandase nu o secţie, ci mii de oameni, şi că făcuse tot ce putuse pentru a-şi libera ţara de toţi aceia care otrăveau viaţa naţională". De-acum, sentinţa era definitiv dată: aşa ceva, Iţikovici nu putea tolera! De ce nu-l ucisese de cum îl văzuse? De ce nu-i ieşise bărbăteşte în faţă să-i spună cine e, să-l acuze, să-i facă de petrecanie? Pentrucă Iţikovici, caşi tot neamul lui, n'are asemenea "prejudecăţi": el înţelegea să se "răzbune", dar aşa, fără niciun fel de risc, încât nici victima să nu ştie.. cine şi de ce a tras.

Aşa se şi întâmplă: în toiul unei lupte aprige cu comuniştii vietnamezi, Iţikovici, privind precaut în toate părţile, se strecoară în spatele şefului său, în care-şi descarcă pistolul-mitralieră. Românul "se întoarse şi mă privi cu o expresie de stupefacţie şi durere, dar asta nu dură: ciuruit de gloanţe, el se prăbuşi".

Fetişcana rămasă în Palestina, pe nume Mazal, - neştiind nimic din toate astea, se puse să-l caute; dar, pentrucă nu putea obţine altfel paşaportul, trebui.. să se mărite cu alt harhăr. Cu care, tot din nevoia de a-şi masca cât mai perfect detectivismul, făcu şi un copil. Dar de găsit, nu-l găsi: în timp ce ea cutreiera cu bărbatu-i de ocazie -şi cu prăsila-i.. tot de ocazie- Italia şi Franţa, Iţikovici se întorsese acasă şi aştepta verdictul: nu cumva -Doamne fereşte!- pentru omor, ci pentru dezertare. Omorul, dimpotrivă, i-a servit de "circumstanţă atenuantă", astfel că, după numai 3 luni de închisoare blândă, el şi-a putut divorţa Mazala, pe care şi-a adus-o'n casă cu viţel cu tot.-

* * *

Faptele de mai sus au entuziasmat, cum era şi firesc, pe "Bire", care, publicându-le la loc de cinste, s'a bucurat ca de un succes personal. Povestea va fi, desigur -şi în ciuda insuccesului cu "Ana Frank"- filmată, pentru edificarea -talmudică- a omenirii. Care nu se va mira că un ziar francez dă relief unei istorii aşa de duhnitoare, cu asasinarea pela spate a oşteanului ce luptă cu bolşevismul pentru gloria Franţei; nici de exaltarea unei răsbunări despite 15 ani! nici se va întreba de ce atunci legionarii erau "criminali", când, contrariu poziţiei lui Eliahu, se găseau în cea mai sfântă legitimă apărare. Ar fi, de altfel, şi greu să se întrebe. Căci, în lipsa unei acţiuni lămuritoare a celor interesaţi, nu-i rămâne să cunoască pe legionari decât din poveştile mincinoase ale unui Iţikovici.-

* De curând a murit învăţatul franciscan Agostino Gemelli, fondatorul Universităţii Catolice din Milano. Vorbind, într'un discurs din 1938 la Universitatea din Bologna, despre unificarea sufletească a naţiunii italiene, realizată de Mussolini, pomeneşte şi de evreii din Italia: "Tragică fără îndoială şi dureroasă e situaţia acelora ce nu pot face parte atât din cauza sângelui cât şi a religiei din această măreaţă patrie: tragică situaţie, în care

vedem odată mai mult,ca de atâtea ori în cursul veacurilor,împlinindu-se acea teribilă sentinţă pe care poporul ucigaş de Dumnezeu şi-a cerut-o singur şi pentru care merge rătăcitor prin lume,incapabil să găsească pacea unei patrii,pe când urmările oribilei crime îl urmăresc peste tot şi în tot timpul".- Iar în "Vita e pensiero",scria nu de mult; "Nu-i aşa că dacă odată cu pozitivismul,socialismul... ar muri toţi iudeii ce continuă opera iudeilor ce-au răstignit pe Domnul nostru,lumea ar sta mai bine?.. Cei ce ne-au dăruit şi difuzat socialismul,comunismul,masoneria,dominiul băncilor şi alte mii de vrăjitorii de acelaş gen,sunt toţi evrei".-

* Ziarul refugiaţilor unguri "CEL",München,7 Dec.1958,caracterizează astfel pe evreu: "Nu învaţă,nu se instrueşte,nu se spală.Face afaceri şi copii. Jură fals.Intentează procese nefondate.Mitueşte unde poate.Corupe.Se închină cu voce tare şi înşeală pe tăcute".- Revista maghiară "Hidverök",München, 24 Dec.1953,scrie că pretinsa ucidere a milioane de evrei "e cea mai mare minciună din istoria omenirii"; iar "sentinţele contra 'criminalilor de răsboi' pot fi privite,juridic,numai ca un asasinat".-

* "Il Quotidiano",Roma,22 Nov.1959: "Severe critici au fost făcute recent guvernului lui Israel de către pr.Josepf Stiassny,abatele mânăstirii "Ratisbonne" din Ierusalim,care a spus jurnaliştilor -la N.York- că refugiaţii creştini în Israel se găsesc în condiţiuni deloc deosebite de cele în care se găsesc evreii acolo unde bântue antisemitismul. În încercarea evidentă de a asimila minorităţile religioase,părinţii ce-şi trimit copiii la şcolile catolice sunt supuşi unei adevărate discriminări.. Organizaţia de aşa zişi 'voluntari' caută să determine pe şefii de întreprinderi să facă -când angajează lucrători- operă de persuasiune asupra părinţilor ce-şi educă copiii creştineste.E vorba,în cea mai mare parte,de familii mixte venite din Polonia şi Ungaria,care credeau să găsească în Israel mai multă libertate; apoi, de familii de convertiţi,şi chiar de catolici ce-au trecut drept evreeşti spre a putea ieşi din ţările guvernate de comunişti,circa 2500 persoane.Toată această lume e silită să trăiască într'o ţară în care nu se bucură de nicio toleranţă.Se fac presiuni pentru a o determina să treacă la iudaism: se încearcă să se convingă părinţii că fiii nu s'ar simţi la ei acasă,în Israel dac'ar rămâne creştini şi că,prin urmare,e mai bine pentru ei să abandoneze creştinismul.. Din această cauză,unele familii preferă să se întoarcă la locul de origine,căci se gândesc că fiii ar avea mai multă probabilitate să trăiască creştineste sub comunism decât în Israel".-

* "The Detroit News",18 Iulie 1959,publică niste răspunsuri ale P.S.Moldovan la o scrisoare a arhimandritului Lucaciu.Spune Prea Sfinţitul: "N'am fost,nu sunt şi nu voi fi niciodată comunist.Dimpotrivă,toată viaţa am condamnat şi condamn şi acum acea doctrină străină pe care o consider periculoasă şi diametral opusă doctrinei bisericii noastre.. Am fost şi voi rămâne mereu cetăţean leal al patriei mele adoptive,America,pentru a cărei apărare sunt dispus oricând să-mi sacrific şi viaţa dacă e nevoe.N'am avut,nu am şi nu gândesc să am vreodată nici directe nici indirecte relaţii politice cu guvernul comunist din România,sau cu oricare alt guvern de acest fel.N'am aspirat şi n'am cerut demnitatea de episcop; am primit-o numai după multe insistenţe din partea colegilor mei preoţi,cari mi-au propus să salvez biserica noastră din America şi să-i asigur pentru viitor succesiunea apostolică... Nu am şi n'am avut niciodată nici o obligaţie către patriarhia română sau Sf.Sinod al bisericii mame pentru faptul că m'au ales şi consacrat episcop al Americii,lăsându-mi-se bucuria unei autonomii absolute în administrarea episcopiei; n'am acceptat şi nu voi accepta niciodată nici un ordin care ar veni din România sau din oricare altă parte.Singura legătură ce am cu Patriarhia Română,cu Sf.Sinod şi cu Biserica Mamă e de ordin exclusiv dogmatic canonic şi spiritual,la fel cum am putea avea cu oricare altă biserică ortodoxă din lume.Am fost mereu,sunt şi vreau să rămân pe linie naţionalistă şi patriotică,oricând gata să-mi fac datoria faţă de Biserică şi Patrie,şi sunt obligat prin jurământ să protejez în primul rând patria mea adoptivă contra tuturor duşmanilor interni şi externi".

Declaraţiile sunt,cum se vede,destul de clare.Şi,pe linie "ortodoxă".De mirare numai că,având P.S.Moldovan o foaie proprie,oficială,în limba română nu le-a publicat,cum era foarte firesc,acolo.Ci a preferat o foaie de limbă engleză.Care să fie pricina? Cumva că,publicându-le în "Credinţa",al cărei conţinut e exact pe dos faţă de declaraţii,s'ar fi observat mai bine.. "duplicitatea"(ca să nu zicem altfel)?...

* "Rivista romana",Oct.1959: "La 13 Septembrie a fost a 60-a aniversare a lui Codreanu,"căpitanul" României creştine,avangardă a spiritului latin în lumea slavă.Amintim de această aniversare,pentru a aminti martiriul acelei ţări generoase ce fu eroic apărată de "Legiunea Arhanghelul Mihail",de el comandată.Soarta ei de azi arată lămurit câtă dreptate avea el şi câtă nevoe avea în adevăr fortăreaţa română a spiritului latin să fie apărată. Prăbuşită România de comunism,fugari oamenii mai reprezentativi ai acelui pământ generos şi eroic,lupta nu e terminată.Codreanu îi anticipează fazele

în împărăţia Adevărului Absolut. El ştie că Lumea va fi pierdută dacă scânteia supravieţuitoare din vechia credinţă nu-şi va regăsi strălucirea şi căldura de flacără. In centrul materialismului ce se coalizează, credinţa Romei e încă Spiritul ce mântue. Codreanu, ca toţi profeţii, intui grandoarea angajării şi se dedică trup şi suflet salvării lumii. Şi pentru a-l cinsti pe el se continuă lupta, repetând cu el: "nu vor învinge"!

* Scrie dl Govora, negru pe alb, în "Carpaţii" -acolo unde bagă cu sila pe Mihalache într'un guvern averescan- că "cine citeşte cu atenţie pe marele gazetar actual, dl Şeicaru, îl va regăsi pe Eminescu foarte des".. (Şi cum dl Govora proclamă pe Şeicaru, cu vădit orgoliu, "maestrul meu", iar zicala cere ca atunci când capra sare masa, iada să sară neapărat casa, urmează de aci, obligatoriu, că cine citeşte "cu atenţie" -cu foarte mare atenţie, însă..- pe dl Govora, va regăsi pe Eminescu şi mai des)...

Acum, lăsând la o parte măgulitoarea cinste adusă lui Eminescu, nimeni nu neagă abilitatea scriitoricească a d-lui Şeicaru. Numai că omul, aşa e el făcut: când bea vin, se uită şi din ce butie se scoate; sau, cumpărând brânză, are grijă să nu fie cumva dintr'un burduf de câine. Ori, aici încep "micile" deosebiri între Eminescu şi.. "maestrul" dlui Govora. Aşa se şi explică de ce dreapta campanie a dlui Şeicaru în legătură cu "armistiţiul" dela 23 August n'a avut ecoul meritat; şi e păcat că justa cauză nu şi-a găsit un avocat dotat, pe lângă talent şi informaţie, şi cu greutate morală. La stfel de... "scăderi", desigur, face aluzie de altfel însuş dl Govora, când, vorbind de lipsa de caracter a protipendadei sub Carol II, se întreabă: "Ce s'ar fi întâmplat oare dacă atunci când a fost suprimat "Calendarul" sau "Cuvantul".. toată presa din România s'ar fi autosuprimat? Dacă în loc de socoteli mărunte.. plus ranchiunile personale, ar fi existat numai acel interes superior care este existenţa presei?".- Trebue să spunem însă, în apărarea dlui Şeicaru, că, eşuat complotul lui Stelescu, directorul "Curentului" era acum cu totul absorbit -în aplauzele lui Sima, Călinescu, Moruzov, Lupeasca- cu temeinica organizare a Insulei Şerpilor, pentru "găzduirea", acolo, a legionarilor lui Corneliu Codreanu; însă, la aşa treburi "gospodăreşti", cu grele urmări în viitorul românesc, Eminescu deloc nu se pricepea. Pierită elita neamului, aşa de duioc plânsă de "Carpaţii", se deschidea calea lui Sima, urmaşul, mai norocos, al lui Stelescu şi ortacul de azi al dlui Şeicaru - în care ucenicul vede, natural, nici mai mult nici mai puţin decât pe fratele geamăn al lui Eminescu..

* "Il Popolo" din 20 Iunie povesteşte două cazuri de profundă umanitate: la Filadelfia, un american îşi roagă concetăţenii să ierte pe asasinul fiicei sale de 3 ani; tot acolo, părinţii unui tânăr corean asasinat cer cea mai blândă pedeapsă pentru făptaşi, înfiinţând chiar un fond pentru reeducarea lor.

Atmosfera aceasta de destindere e cu atât mai necesară printre refugiaţii noştri, pentru a înfrunta uniţi grelele sarcini de pe umerii noştri. De aceea cu emoţie am văzut colaborarea dlui gen. Gheorghe la "Curierul Romanesc", alături de dl Şeicaru, cu care cândva nu voia să stea alături în Liga Romanilor liberi; iar dl prof. Găzdaru, deşi are la dispoziţie o admirabilă revistă ("Cuget românesc"), îşi seamănă ştiinţa şi'n "Romania", revista celor ce-au prăbuşit ţara în halul de astări. Aşa, pentru destindere...

* Organizând o "lună a presei" în Octombrie, pentru susţinerea "Unirei", gazeta uniţilor din America roagă pe credincioşii respectivi, "în numele Domnului Nostru Isus Hristos, Mântuitorul Nostru", să-şi dea obolul. Ce bine ar fi să se rezerve marile invocări pentru ocazii.. mai potrivite!- In acelaş articol, preşedintele Asociaţiei Românilor Catolici din America spune că "azi.. autorităţile noastre bisericeşti dela Roma îşi pun serios problema organizării parohiilor noastre", etc. De unde s'ar înţelege că, până acum, Vaticanul nu lua tocmai în serios pe uniţii noştri... Alexandru Ţuluca

SOACRA ŢIGANULUI -de Speranţă?

Un ţigan avându-şi soacra greu bolnavă
Şi ţinând să vedă foarte mult la ea,-
Ca să nu-i aducă morţii vreo zăbavă,
Nu lăsa pi fii-sa, ci el o'ngrijea.

Intr'o seară însă, bietul ostenise,
Căci prea se legase racostea de ei,
Şi vrând ca să doarmă noaptea fără vise,
Se culcă pe-afară şi-adormi niţel.

Pe la miezul nopţii, când dormea mai tare,
Un vecin, cumătru, rudă însfarşit,
Vrând ca să-i vestească trista întâmplare,
L-a căutat prin curte până l-a găsit.

- Scoală măi, căci soacra ţi-a'ncetat din viaţă!
- Vai -făcu ţiganul, mişcând sub cojoc-
Rău o să-mi mai pară mâine dimineaţă!
Şi'nvelindu-şi capul, adormi la loc.

&&. "Bire" dă senzaţionala ştire că Iancu Zissu "a fost în Europa, Germania şi Elveţia".- Fiindcă tot venise, bine a făcut că nu s'a limitat la Europa..

CALENDAR NAȚIONAL

1 Nov.1837: Giovanni Schiavoni,"zugrav de portreturi și de istorie,de curând sosit în această politie",e numit profesor la Gimnaziul vasilian pentru "desemnul figurilor și a zugrăviturei istorice în oleiu".Funcționează 1 an.

1 Nov.1894: Iorga ține prima lecție la Fac.de Litere din București,despre "Concepția actuală a istoriei și geneza ei".Rece și distant,decanul Maiorescu, care ar fi preferat pe Floru,prezintă pe noul profesor cu aceste cuvinte: "Aici e dl Iorga,care e însărcinat să vă facă lecții de istorie".

2 Nov.1916: Moare,la Buftea,prințul Mircea.

3 Nov.1870: Se acordă la Univ.din Giessen,"multa cum laude",diploma de doctor "viro nobilissimo atque doctissimo Samsoni-Bodnărescu Wointinelano Bukovinensi".La 9 Nov. e numit bibliotecar al Univ.din Iași(222 lei lunar).

3 Nov.1900: S'a născut,la Bacău,Lucrețiu Pătrășcanu,comunist.. român!

5 Nov.1936: Corneliu Codreanu,către rege: "Tot ce fac politicienii români în politica externă,fac pe carnea,pe sângele și pe răspunderea noastră.. Este îngrozitor ca faptele și atitudinile lor de astăzi să adaoge o mare răspundere pe umerii ~~noastri~~ generației noastre.Este cutremurător să ne gandim că noi,tineretul de astăzi,ar fi să fim condamnați a asista la împărțirea sau ciuntirea României Mari,pentru a plăti păcatele unei infame politici externe".Dar Lupeasca și ai ei au fost mai tari decât vocea țării.

7 Nov.1877: Col.George Slătineanu se distinge în lupta dela Rahova.

14 Nov.1871: Se naște la Dârlos,Târnava Mare,Ilarie Chendi,fiu al pr.Vasile și al Elenei Hodoș.Soția,nepoata lui Papiu Ilarian.Se sinucide,la 42 ani.

19 Nov.1897: Se sinucide,la 49 ani,profesorul ardelean,pe numele adevărat Moise Popovici,șef al "caracudei" dela Junimea: Miron Pompiliu.

23 Nov.1548: Ferdinand I,regele Ungariei,scrie primatului Nicolae Olah: "Așa sunt rasele,neamurile cele mai faimoase,printre care se numără și părinții tăi.Românii nu sunt cei de pe urmă,deoarece ei sunt,precum se știe, urmașii Romanilor,stăpanii lumii,de aci le vine și numele de Român.Poporul tău este neîntrecut în eroism.Din sânul său au ieșit nenumărați luptători ca: Ioan Huniade și regele Mateiu".

25 Nov.1865: Invățătorul din Vlaho-Clisura,Apostol Mărgărit,cere printr'o petiție marelui vizir Ali Pașa,ministrul turc al afacerilor străine,"a-mi permite să înființez însumi în suszisul oraș(Vlaho-Clisura) o școală,în care voi preda limba turcă,greacă și limba noastră românească,pe care adversarii noștri,în mod arbitrar,caută să o îndepărteze din școală. Sunt,Alteță,mai multe sute de mii de Români stabiliți în Macedonia de aproape douăzeci de secole.Cu toată apăsarea din partea Grecilor,dânșii au putut să-și păstreze limba și moravurile.Voim acum să cultivăm mai bine limba noastră; dar adversarii vroesc să ne facă să o uităm,învățându-ne cu sila limba greacă".

29 Nov.1780: Moare împărăteasa Maria Tereza,sub care s'a răpit Bucovina.

29 Nov.1852: Moare,la Palermo,Nicolae Bălcescu."Sufletu-mi te slăveste încă,înzeită libertate -scrisese el,după înfrângerea revoluției pașoptiste- și deși oamenii sângiurilor au învelit cu maramă neagră dulce fața ta,cred că va veni ziua fericită,ziua izbandirii,cand omenirea întreagă se va scula spre a sfâșia acest văl,și dușmanii tăi se vor împietri la vederea soarelui tău de lumină: atunci nu va mai fi nici un rob,nici nație roabă.. Vai! nu voi avea noroc a vedea această zi: deși eu asemeni am muncit și am pătimit pentru dreptate,și cel din urmă al meu cuvânt,va fi încă un imn ție,țara mea mult dragă!"

30 Nov.1909: Moare istoricul ardelean Augustin Bunea.

30 Nov.1938: Sunt uciși bestial Corneliu Codreanu și 13 șefi legionari.

1 Dec.1817: Eforia școalelor din Muntenia cere lui Vodă Caragea învoirea să deschidă o școală românească,având printre materii aritmetica,geometria, geografia.Ca profesor,e recomandat "un anume Lazăr,de profesie inginer,sosit de curând din Transilvania".

6 Dec.1945: Se deschide la București Institutul Nicolae Iorga.Gheorghe Brătianu rostește discursul inaugural.

14 Dec.1864: Se deschide la București Școala de Belearte.Director,T.Aman.

15 Dec.1607: "Istorie cuprinzând toate faptele și vitejiile și războaiele prea strălucitului Mihai Voevod,domn al Ungrovlahiei,Transilvaniei și Moldovei,până în ziua sfârșitului acestuia,scrisă și alcătuită de către Gheorghe Palamed,aflându-se la curtea prea strălucitului duce al Ostroviei,chir cneazul Vasile,în anul 1607,luna Dechemvrie,în 16,în Ostrovia".Autorul,probabil tălmaci de limbă greacă la curtea cneazului,a scris în versuri grecești.

17 Dec.1915: Calistrat Hogaș scrie,din casa dela Piatra Neamț,foștilor colegi de învățământ: "Aș putea să vă înștiințez că am reluat singuratecele mele îndeletniciri,că am început,cu alte cuvinte,a mangi iar la hartie și a strica iar la cerneală".Câteva luni înainte,se despărțise definitiv de școală,pe care o servise 43 de ani: "Dumneavoastră știți,și toți cei ce mă cunosc știu cât de mult am iubit școala și cu câtă râvnă și dragoste am muncit în învățământ; munca este pentru mine o activitate sufletească și sânt încredințat că,fără această muncă,personalitatea mea se va distruge.Ceea ce-mi rămâne e numai traiul din amintiri".Bolnav,amărît de știrile de pe front,și de căderea Bucureștilor,moare la Roman,la una din fiicele sale,la 28 August 1917.Rămân,într'un volum,"Amintiri dintr'o călătorie"și"In munții Neamțului".

20 Dec.1850: Se naşte poeta Veronica Câmpeanu-Miole. Moare la 6 Aug.1889.
20 Dec.1958: Moare, la Geneva, savantul folklorist Const. Brăiloiu.
27 Dec.1391: Mircea Vodă dărueşte măn. Scorei (Făgăraş) nişte moşii.
31 Dec.1806: Se naşte, la Cernăuţi, Vasile Ianoviciu, profesor la Institutul teologic local. A publicat numeroase scrieri asupra cărţilor sfinte, cum şi o Gramatică română pentru uzul Germanilor (Viena, 1855).

CANTEC OSTĂŞESC de George Coşbuc

Caii sar şi frâu-şi muşcă,
Jos prin văi e fum de puşcă;
Corbi s'arată croncănind:
Stau de-atac duşmanii gata -
Uite-o'n sbor întunecata
Moarte-acum spre voi venind!

Ştim cu toţii ce ne-aşteaptă!
Sus, spre Domnul, mâna dreaptă
Ridicaţi-o dar, jurând!
Pentru sfânta noastră lege,
Pentru neam şi pentru rege
Toţi c'o inimă şi-un gând!

Nu mi te mâhni, copile,
Cine are'n luptă zile
Nu s'atinge plumb de el.
Ori aici, ori de-altă dată
Moartea nouă tot ni-e dată
Fiecăruia'ntr'un fel.

Glas de trâmbiţă răsună
Şi coloanele s'adună,
Fiţi cu inimă, copii!
Nu e rece glas de-aramă,
Ci e jalnic plâns de mamă,
Plânsul sfintei Românii!

Tu ne vezi din cer, Părinte,
Fie-ţi şi de noi aminte
Că suntem şi noi ai Tăi!
Fie-i blesmat mormântul
Cui îşi calcă jurământul -
Şi-am jurat pe cer, flăcăi!

Lasă tobele să bată!
Căpitane, du-ne-odată
Unde-i foc şi unde-i fum.
Steagu'n vânt! Trăiască ţara!
Vesel sune-acum fanfara
Dumnezeu cu noi de-acum!

&&. La şezătoarea lunară a "Armoniei" 15 Nov., prof. Teodor Onciulescu dela Napoli a comemorat pe Nichifor Crainic, născut acum 70 de ani. S'a citit din poeziile poetului. Corul, mai "armonios" ca oricând. La şezătoarea dela Sf. Nicolae vorbeşte mons. Capros despre Augustin Bunea, la împlinirea a 50 de ani dela moartea istoricului ardelean.-

&&. "Abendzeitung", Viena, 17 Iulie 59, scrie că în ţară n'au existat vacanţe de vară: "75.000 şcolari români dela 10 la 16 ani trebue să lucreze în timpul vacanţei în fabrici sau la camp. Copiilor li s'a spus în ultima zi de şcoală clar: "Cine nu se anunţă voluntar la muncă, trebue să conteze pe serioase greutăţi când va reîncepe şcoala".-

&&. Cineva, care cu greu reuşise să iasă din ţară pentru caz grav de boală, a mers la legaţia reperistă din Viena să-şi prelungească viza cu o lună: i-au cerut banditii, pentru asta, 1800 de şilingi - peste 70 dolari!

&&. La Viena au avut loc, la 25 Oct., alegerile comunale. Din cei 100 de consilieri ai oraşului, socialiştii au obţinut 60, popularii (creştini) 33, naţionaliştii 4, comuniştii 3.- La Innsbruck, în urma recentelor alegeri consiliul comunal e compus din 21 populari, 14 socialişti, 5 naţionalişti.-

&&. "Der grosse Ruf" (Wiesbaden, Sept.59), scrie că două treimi din senatorii americani, aproape toţi guvernatorii celor 50 de State şi peste jumătate din membrii Camerei Reprezentanţilor din St. Unite, sunt masoni.-

&&. In Borneo a murit, la 87 de ani, ultimul "vânător de oameni". El a cerut ca în groapă să i se pună şi 26 de cranii ale victimelor sale din tinereţe.- Noroc că şefii comunişti n'au asemenea pretenţie; altfel, pentru fiere groapă n'ar ajunge o luncă întreagă...

&&. Scrie "Glasul" din Pankov că Iaşul este "primul oraş mare al ţării eliberat de sub jugul fascist de către armata sovietică". Cum, Chişinăul şi Cernăuţii au fost "eliberate" mai în urmă?...

&&. "Unirea", Mai 1959, vorbeşte de papa Ioan VII şi, tot la 695, de împăratul Iustinian II, "reintegrat cu ajutorul imperiului bulgaro-valach". Imperiu care, precum ni se spunea în clasele primare, s'a înfiinţat cu vreo 500 de ani mai târziu....

&&. Scrie "Acţiunea Catolică Română", în Sept.59, că pe vremea sinodului dela Florenţa, 1439, "in Muntenia existau nu mai puţin de 5 sedii episcopale latine: la Argeş, Milcov, Baia, Siret şi Severin". Că mare mai era, Doamne, Muntenia pe vremea ceea...

&&. Anunţând moartea în exil a unui inginer român "cu antecedente greceşti", "Bire" spune că defunctul "a făcut dovadă în ţară de adevărate sentimente democratice: la întreprinderea sa a reuşit să adune un mare număr de evrei", etc.- In sfârşit, monitorul evreo-caţaonic spune lămurit ce înţelege el prin mult trâmbiţata "democraţie"!...

&&. Scrie "Vocea libertăţii" că "Regele Mihai, Regele Martir, a intrat în legendă" (tristă legendă!); că, mâine, fiii ţării "vor auzi această legendă aşa cum părinţii lor auzeau legenda lui Ştefan cel Mare şi a lui Mihai Viteazul".- Chiar "aşa", nu: căci părinţii lor, doară, ascultau zisele legende nu cu ruşine. Dimpotrivă!

" E L "

De-ar fi vrut să-l rețină,era deajuns să-i ordone.Incercă să-l convingă însă cu v
bă bună,adresată inimii și nu minții: "Ai să cazi inutil.Nu-i timpul acum să te duci în
sat.E frig și lumea-i toată pe-acasă.Ar putea să te vadă careva și să te denunțe.."
- "Mi-e dor de mama și.. Trebue să mă duc.Poate mă crezi încă un copil,și poate ai
dreptate.Dar așa am fost mereu.Nu mă are decât pe mine.Și sunt 4 ani de când tot amân!"-
Trecuseră în adevăr 4 ani de când venise într'o seară,sau mai bine zis fusese adus,
în tabăra din Valea Seacă,rupt de colțuri de stâncă și de jnepi,mort de oboseală și de
foame.Și atunci,cași acum,ochii curați ca lacrima au înghețat severitatea șefului.Adân-
cimea lor,asemeni prăpăstiilor carpetine prin care locuiau de atâta vreme,îi înmuiase
inima.Și-i permisese să rămână în tabără,cu toate că trecea peste o hotărîre pe care
singur o luase: că nimeni nu va fi primit fără o verificare serioasă chiar la locul de
unde-i.Atunci,nu-l putuse alunga.Acum,nu-l mai putea opri.Ii cerea voe pentru numai trei-
patru zile,cât îi trebuia să se ducă până'n sat sa-și vadă părinții: "Este al patrulea
Crăciun.Mama-i prea bătrână ca să mai aștepte.Poate să moară.Și aș fi vegnic cu gândul
numai la ea.Trebue să mă duc negreșit.In noaptea de Anul Nou,cel mai târziu,sunt înapoi".
- "Cum ai să înfrunți singur atâta zăpadă?"- El se uită la șef și nu răspunse.Toc-
mai venise dintr'o misiune mult mai grea.Șeful înțelese,și tăcu și el.

Era un flăcăiandru de aproape douăzeci de ani.Inalt,crescut sub ochii lui.Ținea la
el mai mult ca la propriu-i copil.Pentrucă era așa cum ar fi vrut să fie și copilul lui,
mort,împreună cu soția,într'un bombardament din 1944,pe când el apăra disperat un cap
de pod pe Nistru.Il îndrăgise din prima clipă și veghea asupra lui.Dar cum nu și-ar fi
menajat nici copilul,- de cum a înțeles că e în stare să se descurce,făcuse din el un
adevărat haiduc.Nu știa ce-i frica.Il învățase să se strecoare ca șerpii și să isbească
în tăcere.Acesta era de-acum singurul mijloc de-a mai putea lovi.
Ce-l adusese în tabără? Curățenia sufletului.Și cărțile lui Giurescu.Când,la ora de
istorie,profesorul începu,cu voce vinovată,să vorbească despre Basarabia,acuzând Sfatul
Țării că a fost împotriva basarabenilor,și pe Antonescu că a fost fascist,se ridică stri-
gând din toate puterile: "Minciună!"- Profesorul întrerupse lecția ca trăsnit.Clasa ră-
mase atârnată de buzele lui.Era palid și tremura de indignare. "Nu voi permite ca atâta
timp cât voi fi în această clasă un român să ponegrească neamul.Nu ceeace a scris Roller
este Istoria,ci ceeace au scris pandurii pe câmpiile Olteniei,dorobanții la Plevna și
arcașii lui Ștefan la Războeni.Basarabia trăește prin cetățile lui și prin Lipnic,prin
Chilia și prin Cetatea Hotinului și nu prin minciunile dictate de ruși.Vreau ca adevărul
să fie cunoscut de toți colegii mei!"- Vorbea răspicat și scurt.Cunoștea istoria ca ni-
meni altul.Era pasionat de ea,îndrăgostit.
Nimeni nu îndrăzni să-l întrerupă.Profesorul se uita înlemnit dela catedră,buimăcit,
descoperind în cuvintele elevului propriile lui cuvinte,pe care însă nu îndrăsnise să le
rostească în fața elevilor și se mulțumea doar seara,înainte de culcare,să le pomenească
ca adevăr în fața oglinzii,după ce-și închidea camera cu cheia.Era singura rugă ce-o mai
făcea.Pentru ca să i se ierte mișelia zilei.Și acum,ca prin miracol,un elev îi dădea în
cap cu propriile lui cuvinte,cu propria lui mișelie,țipând cu lacrimi în ochi un adevăr
care stătea strivit sub cismă de mai bine de opt ani.Adevăr pe care el îl trăise,se fră-
mântase în istoria lui și totuș,pentru a nu pierde bucata de pâine pe care i-o dădea ca-
tedra,prefera să-l tacă.Și acum un suflet,pe care el fără vrere dar conștient îl otră-
vea,se ridica drept să-i țipe adevărul în față! Parcă ceva mai tare ca el îl pironise
locului.Știa de-acum ce-l așteaptă dela cadre.Dar nu mai putea să reacționeze. "EL" se
dusese cu pași hotărîți lângă ușe.Prinsese clanța și,rezemat cu spatele,își continua
spovedania: "Cine vrea să cunoască mai bine istoria neamului românesc,n'are decât să
apuce drumul care duce spre lacul Sfânta Ana.Acolo,prin coclaurii aspri ai Carpaților,
există cartea mare a neamului,pe care nu o pot arde și nu o pot "reconsidera" comuniș-
tii".- Nimeni nu răspunse.Și nici el nu mai aștepta răspuns.Știa ce se va întâmpla - și
voia să câștige timp.- Seara,fu cules de un post înaintat,sgâriat de stânci și jnepi,
mort de foame și de oboseală.

Trecuseră de atunci patru ani.Ani de restricții și suferințe.In luptă cu natura vi-
tregă,dar mai ales cu poterele securității.In luptă cu frigul și foamea,dar și cu îndo-
iala,cu așteptarea,cu desnădejdea.Trecuse prin toate aceste examene cu curaj.Era de-acum
un om încercat.Un bărbat copt,sever,ars de vânt și ploi,obișnuit cu toate.Nu se mai ne-
căjea dacă rămânea nedescălțat mai multe săptămâni la rând,sau dacă blana de urs nu era
așa de bine argăsită și mirosea.Nu se plângea dacă trebuia să se hrănească numai cu car-
ne de căprioară sau cu rădăcini,că pâinea era uscată și de trei luni,sau că de un an nu
schimbase cămașa.Cu un singur lucru nu se putuse obișnui: să poarte barbă.Camarazii îl
mai înțepau din când în când,dar el se încăpățina să se radă,câteodată în condiții dra-
matice,cu câteo lamă ruginită,mai mult smulgându-și barba.Până când,într'o cursă întinsă
unei potere securiste,găsi la un ostaș un brici. "Tu o să pleci înapoi,căci nu avem ce
face cu tine aici,și știm că ai fost adus pentrucă ești sub arme.Te rog deci să-mi lași
mie briciul.Uite în schimb".Și îi întinse o tabacheră lucrată dintr'un lemn special,o

podoabă la care trudise multe zile când iarna îi închidea prin văile lor.De atunci purta briciul cu sfinţenie,într'un buzunar special amenajat în partea interioară a pantalonului,ca să nu-l piardă.Nu se mai despărţea de el.Şi de o cruciuliţă de argint,simplă, lucrată în linii dure,pe care un Crist sângera atârnat.Nimeni nu ştia de provenienţa ei. Au crezut că-i vreun legământ din cele ce fac elevii de liceu.Ori vreo amintire mai neobişnuită.De câte ori îl întrebau,răspundea evasiv.

Şi acum pe neaşteptate,exact ca acum patru ani,cerea lui Clopotaru să-l lase să plece acesă: "De câteva nopţi îmi apare în somn.Nu mai pot să rabd.Imi spune mereu aceleaşi vorbe: 'N'am să te mai văd,n'am să te mai văd'..."- Clopotaru nu mai spuse nimic. Simţi un fel de gol în inimă,îl îmbrăţişe mut şi,când să plece,îl mai opri o clipă: "Ţine pistolul acesta.Il am din 1944,dela retragere.Mi l-a dat un maior neamţ,care urma să plece prizonier în Rusia,din lagărul dela Focşani.Nu ştiu cum îl păstrase la el.Nu se blochează niciodată.Şi o mână calmă ca a ta nu-şi greşeşte ţinta".- Il primi cu ochii turburi.Cunoştea arma,o văzuse întrebuinţată de mâna lui Clopotaru.Duse mânerul la buze, şi-l sărută,cum făcea de câte ori pleca într'o misiune periculoasă. "N'am să-l fac de ruşine pe neamţul tău.."- Şi plecă.

Era Decembrie.Pădurea de brad,îmbrăcată în rochie de sărbătoare,îl primi calmă,caldă,nici un zgomot nu turbura liniştea albă,nemărginită.Cunoştea cărările şi mergea sigur, trecând peste râpe şi tăind mult din drum.Dimineaţa îl prinse departe de tabără,la câteva ore bune de cale.Intr'un luminiş,nişte căprioare căutau muguri de fag.Duse mâna instinctiv la armă.Ar fi fost un bun cadou de Anul Nou,când se va întoarce.Dar nu trase. Căprioarele ridicară liniştit ochii spre el,privindu-l fără frică.Ocoli luminişul,ca să nu le sperie,şi se afundă iarăş în pădure.

Când ajunse la marginea satului,se aprinseseră luminile.Sări un gard de scândură înegrită şi dispăru într'o grădină.Un câine turbură tăcerea pentru o clipă,apoi tăcu şi el.Se opri lângă un cireş bătrân.Il cuprinse cu braţele şi-şi lipi de scoarţa lui obrazul.Apoi cu degetele începu să pipăe scoarţa.Găsi două semne.Se întoarse cu spatele şi îşi măsură statura.Doamne,cât crescuse! Acum "o" întrecea cu mai bine de un cap! Ce s'o fi întâmplat cu "ea"? Mai trăeşte? şi-l mai aşteaptă? sau... N'a vrut să continue gândul.Flueră încet,ca o pasăre care se trezeşte în cuib.Lumina din fereastră se stinse. Inima îi bătu tare.In pragul casei apăru o umbră cu un copil în braţe: "Gheorghe,vino odată omule,că-i cina gata.Şi copilul vrea să doarmă.."- Avea un copil,deci.Se măritase.. Stingerea luminii nu fusese decât o întâmplare.Poate că nu auzise deloc semnul... Poate că nici nu-l mai considera printre cei vii.. Patru ani... Câteva clipe rămase cu fruntea surpată pe scoarţa cireşului.Apoi încet,desprinse dela gât cruciuliţa cu Cristul tăiat în linii dure şi o răstigni de un nod din trunchiul cireşului.Se aşeză jos,şi plânse.. Incercă să-şi amintească povestea dragostei lor,împletită în coaja cireşului: el încerca să-l cuprindă cu braţele; ea,cu cosiţele.Apoi toamna,înainte de a pleca la şcoală,îşi crestaseră înălţimea,ca să vadă cât vor creşte până'n primăvară.Şi primăvara nu a mai venit pentru dragostea lor...

Când bătu în geamul casei,trecuse de miezul nopţii.Nu-i răspunse nimeni.Bătu mai tare.Din curtea din faţă se prăvăli un dulău negru ca păcura.Ii şopti şuerat printre dinţi: "Dor,tăcere!".. şi Dor se opri buimac.Apoi se prăvăli din nou,schelălăind încet,lingându-i mâna care încerca să-i mângâe capul.Plângea în limba lui bucuria revederii.Uşa bucătăriei se deschise şi o umbră albă întrebă încet: "Cine-i,Dor?".. Câine şi om se strecurară înăuntru tăcuţi.Nu se mai auzi decât un ţipăt slab,apoi o zare subţire de lumină trecu prin marginea ferestrei acoperite cu pătura.

Peste gardul nou de piatră,preşedintele cooperativei aştepta să-i fete vaca.El auzi năvala câinelui,apoi scâncetul lui,ţipătul slab,zări lumina din fereastră care nu se stingea.. A pândit toată noaptea.Când s'a luminat de ziuă,a plecat liniştit la postul de miliţie.Era convins că de-acum "banditul" nu mai poate pleca până la noapte.Şi noaptea care urma era aceea a Crăciunului.In drum spre post,trei copii mărunţi îi cântară un colind.Se uită urît la ei şi,înjurându-i,intră pe poarta postului.

La securitatea din Sibiu era şedinţă de analiză politică.Colonelul Stănescu tuna şi fulgera împotriva lui Doncea,căzut din nou în disgraţie.Camera era plină de fum,şi de securişti somnoroşi.Nimeni nu-l mai urmărea şi de aceea se necăjea mai rău,când uşa se deschise şi ofiţerul de serviciu se apropie de masa la care stătea.Ii spuse ceva la ureche şi colonelul se ridică foarte grăbit,întrerupând prin trei vorbe seci şedinţa.Duse receptorul la ureche.Pe faţă supărarea începu să se stingă repede,înlocuită cu un nestăpânit sentiment de bucurie: "Ascultă,locotenent! Dacă este adevărat,te propun pentru avansare.Inţesaţi satul cu agenţii care-i aveţi acolo.Cea mai mică mişcare suspectă să fie controlată cu grijă.Eşti răspunzător direct.Dacă pleacă,ori te duci după el ori te sinucizi.Ordin!"- Lăsă receptorul şi câteva clipe rămase nemişcat.Apoi îşi trecu mâinile peste faţă,scuturându-se ca de un coşmar.De-ar pune mâna pe "EL"! Pentru fiecare înfrângere,pentru fiecare ruşine,pentru fiecare spaimă sau săpuneală primită dela Minis... ar plăti însutit.Şi pentru fiecare ofiţer neîntors,sau milogindu-se să nu se ducă

pentru că nu cunoaşte.. pădurea.Dar dacă.. Şi nu termină gândul,căci un bolovan de ghiaţă i se rostogoli din creer dealungul şirei spinării.. Se va feri însă să ajungă în dreptul ţevii lui.Că nu este prost,când are atâţia la dispoziţie,să se expună el.Şi cât priveşte premiul pentru "EL",preşedintele cooperativei putea foarte bine să fie un sabotor...

- "Declar şedinţa închisă".De data aceasta nu s'a mai cântat internaţionala.Fiecare ofiţer avea zugrăvită pe faţă neliniştea.Dacă nu venise singur în sat,şi mai erau şi alţii? Cum să-l atace?.. Şi unii din ei simţeau parcă un regret la gândul că ar putea fi împuşcat.Il cunoşteau cu toţii,pentrucă fiecare avusese de pătimit ceva de pe urma lui.Era stăpânul Făgăraşului,dela mănăstirea Sâmbăta în sus.Şi se mândreau şi unii din ei,în sinea lor,cu "EL".Chiar dacă nu puteau să-şi exteriorizeze ceeace simţeau.

Când se lăsă amurgul,coloana de maşini o porni spre răsărit.S'au întâlnit cu coloana ce venea dinspre Braşov la bifurcarea drumului.Au lăsat maşinile şi au pornit pe jos, prin cărările îngheţate.Peste o oră capetele coloanelor se întâlneau la marginea de sus a satului.Nimeni nu mai putea eşi.Din trei în trei metri era un ostaş.Colonelul,cu un grup de ofiţeri,se opri şi el în mijlocul satului,la postul de miliţie.

"EL" nu bănuise nimic.Voia să audă clopotele sunând Naşterea,şi apoi să plece spre munte.Dar înainte de apusul soarelui,taică-su îi spuse cu teamă că au apărut nişte controlori dela Aprolacta şi au mers prin mai multe case,întrebând dacă au furaje pentru vaci.. Când a auzit pe la cine au fost,a rămas o clipă pe gânduri.Apoi deodată ceva îl făcu să tresară. -"Tată,ce-i cu Pâncă ţiganul de lângă noi?"

-"E preşedintele dela cooperativă.Nu mai vorbeşte cu noi.Ştie unde eşti tu.. şi mereu urmăreşte casa.Dar cred că nu a simţit.."- "EL" înţelese acum,dar era târziu.Când a sărit gardul în curte,în uşa grajdului lui Pâncă văzuse lumină.. -"Du-te tată spre marginea satului şi vezi cam ce-i.Dar să vii repede".Tatăl plecă,şi nu se mai întoarse: la marginea satului,trei civili stăteau în frig,aşteptând ceva; cum îl văzură,unul din ei se apropie de el şi-l legitimă..

Mama se uita îngrijorată."EL" se gândea,rezemat de patul lui,pe care dormise după patru ani din nou.Ii încolţi un gând.Dacă Pâncă ar fi singur în curte.. până să vină tatăl... Pâncă era singur.Scosese doi cai din grajd şi se ducea la fântâna dela marginea curţii să-i adape.Uşa casei era închisă.Din fereastră o fâşie de lumină cădea pe ghizdurile puţului.Işi pipăi pumnalul.Era un pumnal finlandez,cu plăsele verzi,o adevărată bijuterie,primită din partea unui prieten care murise la Poiana Sihastrului de un ulcer ce se spărsese.. Se prelinse peste gard ca noaptea,ca şarpele.Mâna-i nu tremurase niciodată până atunci.Când atinse însă pământul,un câine îl simţi şi începu să latre îndârjit.Pâncă întoarse capul şi simţi prin întunericul ce se lăsase ceva rece trecându-i prin spate.O rupse la fugă spre poartă,dând drumul cailor.Pe zăpada din curte însă era o ţintă vizibilă.Incepu să strige."EL" nu mai avea timp de pierdut.Oricum,era descoperit. Şi atunci îşi aduse aminte de pistolul lui Clopotaru,de cuvintele lui.. O mână calmă nu greşeşte niciodată ţinta cu el.. Trase două focuri succesive.Al doilea era de prisos.. Pâncă căzuse deja cu capul în poartă,mut.Dar focurile de armă descoperiseră prea mult. Securiştilor din faţa postului de miliţie le-au trebuit numai două minute ca să facă suta de metri.Incercă să se ducă spre partea opusă.Ajunse la gardul din fundul curţii lor şi vru să-l sară.Dar în aceeaşi clipă o rafală de mitralieră mângâe creasta gardului de piatră.Se prelinse dealungul lui spre poarta mare.Din susul drumului un pluton de securişti venea în fugă.Cel din faţă îl văzu.Dar înainte să poată vorbi,un foc muşcă din linişte şi securistul se prăbuşi în stradă.Era timpul cel mai prielnic ca să se strecoare în partea cealaltă a străzii.Al doilea foc de pistol culcă pe toţi securiştii în marginea şanţului din faţa vecinului.Vru să treacă,dar un reflector îl detectă şi în acelaş timp o altă mitralieră trimise pe deasupra capetelor securiştilor culcaţi un snop de gloanţe.Nu mai putea rămâne în curte.Şi nici în casă să intre.Avea prea multe ferestre. Se aplecă şi se strecură în grajd.Dacă nu-l vedeau,putea să sară prin spate.Dar în aceeaşi clipă auzi vocea colonelului urlând: "Pe el! s'a dus în grajd,nu-l lăsaţi să iasă! Il vreau viu!"- Stătea undeva mai departe şi dădea de acolo ordine.Cerea să i-l aducă viu.Niciun voluntar însă nu apăru.Atunci se înfurie rău,şi primul ce-i căzu sub ochi fu trimis în grajd.Era şeful postului de miliţie din sat. -"Ţi-am spus că îl vreau viu. Dacă-l împuşti,mori de mâna mea.Şi nu cred că o să tragă în tine.Eşti din miliţie,dar la urma urmei eşti militar.Du-te!"-

Locotenentul trecu tăiş şi se lipi de uşa grajdului.Dar colonelul îl îndemna cu pistolul: "Intră!"- Izbi uşa cu piciorul şi trecu înăuntru.Inima aproape încetase să-i bată. In obscuritatea luminată doar de reflexele zăpezii,era o ţintă prea distinctă pentru mâna încercată a "LUI". -"Ascultă-mă,ar fi bine să te predai.Tot nu scapi".. Răspunsul veni de undeva de sus,de pe acoperiş: "Cine e viteaz,să vie să mă ia.Dacă-i colonelul Stănescu,să vină personal.Mi-ar face o deosebită plăcere să-l pot întâlni aici sus.Dacă, bine înţeles,are curaj".. Colonelul îi auzi vocea,şi acelaş bulgăr de ghiaţă de dimineaţă i se rostogoli pe şira spinării,pe sub cămaşe.

-"Dacă te predai,îţi garantez viaţa.Dacă nu,am să te ard cu grajd cu tot".

- "Juri pe cuvântul tău de comunist?".. Colonelul nu simţi ironia:

- "Jur! Ai cuvântul meu de ofiţer de securitate.."

Din podul grajdului se auzi un rîs sănătos: "L-ai dat de atâtea ori încât nu-l mai ai,colonel de pae.După cum nu mai ai nici curaj să vii să-ţi măsori vitejia cu mine.Hai, aici nu mai sunt la Râpa Cerbului,ca să te temi; suntem în mijlocul satului doară"..

Işi făcuse în pripă un plan.De împuşcat nu-l puteau împuşca,pentrucă zidul de piatră era un paravan destul de gros,şi apoi nici nu-l vedeau.De urcat nu puteau urca decât câte unul,pentrucă scara era îngustă.Şi de sus "EL" putea să vadă pe oricine ar fi îndrăsnit să se apropie de ea.Dacă colonelul ar fi întărâtat deajuns,poate ar fi eşit din ascunzătoarea de după gard şi ar fi apărut la lumină.Prin deschizătura peretelui ar fi fost o ţintă destul de uşoară!Dar colonelul se simţea în siguranţă acolo şi nu se gândea să mişte.Continua să-l ademenească promiţându-i marea şi sarea.

Intre timp miliţianul încercă să se apropie de scară,crezând că nu-l vede.

- "Nu încerca să te urci,că-i rău"..

- "N'am ce face.Mai bine de mâna ta decât de a colonelului,pentrucă dacă nu te prind mă împuşcă el.Dacă nu.. au copiii pensie.

I se făcu milă de miliţian.Nu-i vânase niciodată.Chiar când se mai întâmpla să se bage şi ei în treburi politice.Ştia că o fac din ordin şi că sunt dispreţuiţi de securitate.Şi mai înţelese de ce-l trimetea colonelul pe el.Dar şi "EL" era în dilemă.Să se lase prins,nu-i convenea.Să-l lase viu pe miliţian,era imposibil.Se hotărî să-şi vândă pielea cât mai scump,pentrucă până la urmă tot îl ardeau de viu şi nu-l lăsau să plece. Când locotenentul se căţără la jumătatea scării,ochi din flanc tocmai le genunchi.Trase şi nimeri,ofiţerul se clătină şi se rostogoli pe scară gemând.

- "N'am vrut să-ţi las copiii orfani.Acum o să stai câteva luni la spital şi n'or să te mai trimită după alţii ca mine.Şi când vei eşi de acolo,să-ţi dai demisia.."-

Locotenentul gemu după ajutor. "Târăşte-te singur până la poartă.Nu mai trag în tine. Cine însă va trece înăuntru,va pleca înainte,să-mi deschidă drumul spre necunoscut"..

Miliţianul se târî până la uşe cu greu şi de acolo eşi afară.Colonelul turba de necaz.Timpul trecea şi nu vedea nici o soluţie.Să rămână în timpul zilei,nu prea-i convenea. Cunoştea satele acestea şi se temea să nu provoace vreo revoltă.Şi apoi ziua putea fi o ţintă mai sigură din orice fereastră.De altfel,cu toate ordinele date ca toată lumea să rămână în casă,pe la margini de gard se arătau capete mohorîte.. Şi prevesteau furtună, dacă nu plecau mai repede.Pentru că nimeni nu ştia de ce venise...

O maşină frână lângă zidul în spatele căruia se afla colonelul şi din ea coborî un ofiţer care purta la guler o insignă a crucii roşii. "Vei conduce pe locotenent la spital şi vei da ordin să fie ţinut sub supraveghere.Cum se va simţi mai bine,vom face ancheta".

- "Tovarăşe colonel,îmi permiteţi,am şi eu o idee".

- "Spune,Schwartz"...

- "Ca să-l scoatem de unde este,nu-i decât o singură metodă".Şi-i şopti ceva.Când termină de vorbit Stănescu îi strânse mâna: "Am să te propun pentru decorare.Eşti dat dracului.Ştiam eu că evreii sunt întotdeauna deştepţi,dar nu chiar aşa.. Bravo Schwartz!'- Apoi,întorcându-se spre un ofiţer: "Aduceţi-mi părinţii banditului.O să-l învăţ eu cum se prind vitejii.Tu,Schwartz,stai cu mine să te bucuri de succesul ideii.Să plece altcineva la spital cu maşina şi să nu-l mai supravegheaţi pe miliţian".

Planul făcut de Schwartz era cât se poate de simplu: Doi securişti urmau să se încadreze între cei doi părinţi ai "LUI" şi astfel să urce scara fără ca "EL" să poată trage.Cum ajungeau sus,îl dezarmau şi-l coborau viu şi nevătămat! Proprii lui părinţi trebuiau să-i dea ultima lovitură."Dacă sunt proşti şi-şi iubesc atâta părinţii,n'au decât să plătească!"- sentenţiase Schwarz...

Bătrânul fusese prins încă din amurg,la marginea satului,şi bătut ca să spună dacă mai sunt şi alţii împreună cu fiul lui.Nu ştia.Şi pentrucă putea vorbi şi altora de cele ce se pregăteau,a fost ţinut sub arest.Pe mama "LUI" o luaseră din casă.O găsiseră îngenunchiată la icoană,implorând dela Cel de sus ajutor pentru singurul ei fecior.Au smuls-o cu brutalitate de sub icoana de care ei nu se puteau apropia...

Acum stăteau amândoi în faţa colonelului: "Dacă refuzaţi să faceţi ce vă cer,o să vă împuşc pe loc.Este de altfel şi în interesul vostru să mă ajutaţi.Căci dacă-l prind viu,are multe şanse să rămână în viaţă.Dacă nu însă,o să dau foc grajdului şi o să-l ard ca pe un şoarece.. Şi pe voi o să vă arestez pentrucă aţi adăpostit în casă un bandit".

- "Era copilul meu şi nu puteam să-l denunţ - zise femeia; legea mă apără".

Un pumn însă îi strivi ultimul cuvânt între buze.Tăcu şi-şi şterse sângele ce-i ţâşnea din gură cu marginea maramei cu care-şi acoperea capul alb.Şi se uită înciudată la bărbatul care continua să tacă. "Legea este asta",zise colonelul,şi-i arătă pistolul.Şi pentruca s'o sperie şi mai rău,dădu ordin să se aducă dela cooperativă un bidon cu gaz ca să stropească grajdul pe dinafară.Bătrâna nu mai ştia ce să facă.Dacă refuza să urce, era sigură că va fi ars.Dacă s'ar urca însă.. cine ştie.. poate..

N'avu însă timp să se mai gândească.Colonelul se încăpăţânase să-l aibă viu,şi nu înţelegea că renunţe.Incadraţi de doi locotenenţi de securitate,cei doi bătrâni trecură pragul."EL" auzise toată discuţia,făcută anume pentru a-l demoraliza.Sângele îi îngheţă în vine când văzu fărădelegea asta.Sperase în sinea lui într'un miracol,dar acesta nu

se întâmplă atât de des.Acum era adus în situaţia de a nu se mai putea bate,pentru că
cei ce veneau cu moartea în braţe pentru "EL" erau tocmai părinţii lui.. Ca fulgerul îi
trecură prin minte umilinţele anchetelor,chinurile şi schingiuirile dela securitate,apoi
parodia de proces şi la urmă împuşcarea fără nicio valoare.. legat la ochi.. Se cutremu-
ră şi fără să vrea gândul îl duse în pădure.. Nu! Mai bine.. Şi se hotărî.De acum era
liniştit.Avea un singur regret: că nu putuse să-l scoată pe Stănescu din vizuină.

Securiştii începură să se caţăre cu prudenţă pe scară,împingând înainte pe mama şi
având în spate pe tatăl "LUI".Din afara uşii cineva ţinea pe bătrân sub ţintă.Dacă ar
fi rămas numai puţin în urmă,trăgea în el.. ..O mână sigură nu greşeşte niciodată ţin-
ta.. "EL" trase,şi ofiţerul din spate se legănă,scoţând doar o frântură de răcnet.Când
a ajuns jos,era mort deja.Bătrânul se ţinuse cu greu să nu fie târît în căderea lui.Din
spate cineva îi urlă cât putu: "Lipeşte-te de ofiţer,că trag!"- Şi el ascultă domol...
Niciodată în viaţa lui nu fusese curajos,şi se mira de unde a găsit copilul lui atâta
tărie şi sânge rece.Se lipi strâns de trupul celuilalt ofiţer,ducând în braţe moartea
fiului său.Mama văzu că nu este salvare.Dacă prin fum,totuş,ar fi putut să treacă afară
neobservat?.. - "Trage,feciorul mamei,în mine.Nu-ţi tremure mâna.Trage! că,dacă mori tu,
nici eu nu mai am rost pe lume.Vreau să viu cu tine.Trage,că dacă dau foc grajdului,
poate să scapi prin fum".. Dar "EL" se hotărîse de acum.Ştia că va fi imposibil. - "Nu,
mamă.Iartă-mă pentru necazul pe care ţi l-am făcut şi ţie şi tatii".- Dacă trăgea,dădea
foc şi-l ardeau cu părinţii..

Ii lăsă să se apropie numai la câţiva paşi.Grupul se opri în faţa lui şi securistul
nu mai ştia ce să facă."EL" sări din pod,înalt cât un munte în imaginaţia timorată a
ofiţerului,care ţipă fără să vrea.Trase din nou.Şi cel de-al doilea securist se rosto-
goli pe scară în jos,urlând.In cădere,trase şi pe tatăl "LUI".Bătrânul se opri,după cei
cinci metri cât avea scara,cu capul în lespedea grea de piatră.Şi muri pe loc.

In aceeaşi clipă,sus se mai auzi încă o detunătură.Inaintea ei răsunase pentru ulti-
ma dată vocea "LUI": "Stănescule,ai să primeşti ce ţi se cuvine dela altul.Imi pare rău
că plec fără să te văd şi să-ţi strâng mâna".. Liniştea de ghiaţă care urmă fu întreruptă
de ţipătul sfâşietor al mamei.Se aplecă şi ridică din mâna încă vie a feciorului arma
fumegândă.Coborî scara,înebunită de durere,şi trase în primul care-i apăru în cale.Ne-
aşteptându-se la aşa ceva,securiştii se speriară şi-i dădură timp să mai descarce câteva
gloanţe.Incă unul din ei se rostogoli pe zăpada îngheţată.Colonelul,de după apărătoarea
lui de piatră observă.Şi'n groaza lui i se păru că pistolul din mâna bătrânei va conti-
nua să tragă la infinit,fără să se isprăvească vreodată cartuşele din el.Ridică tremu-
rând pistolul automat şi-l descărcă într'o rafală lungă,care ciurui corpul bătrânei.

Se stinse întreaga familie în noaptea Crăciunului.Şi în dimineaţa următoare nu se
mai făcu slujbă în sat,pentrucă toată ziua securitatea a ţinut lumea închisă în case.
Casa "LUI" fu sigilată,după ce o percheziţie minuţios făcută nu descoperi mai nimic...

Crucea răstignită de cireşul din grădina cu gardul înalt a dispărut şi ea a doua zi
Dacă cineva ar fi putut privi prin zidul gros în camera cu perdele grele,seara,târziu
după ce copilul se culcă,ar fi văzut o femeie palidă îngenunchiată la icoană,pierdută
într'o rugăciune lungă şi adâncă,cu ochii plini de lacrimi.Când se termină ruga,duse cu
evlavie mâna în sân,scoase o cruciuliţă de argint cu un Crist în linii dure sculptat pe
ea,o privi câteva clipe cu buzele tremurânde,în extaz,apoi o sărută încet,cu teamă par-
că,şoptind: "Odihneşte-l Doamne printre cei drepţi şi viteji.Şi mie dă-mi puterea să
nu-l uit niciodată.. niciodată...

II

Vestea morţii ajunse în tabără a doua zi,odată cu ultimele raze ale soarelui ce c[illegible]
deaş după Stâna Ţapului.Nu vorbi nimeni.Pentrucă nu aveau ce spune.Clopotaru îşi rugs[illegible]
vârful mustăţii întors în colţul gurii.Se depărtase câteva sute de metri de tabără.Şi
singurătatea îi fu respectată de ceilalţi haiduci.Işi făcea reproşuri.Pentru prima dată
când regreta că n'a făcut uz de calitatea lui de şef.Pierduse mulţi camarazi de codru
de când apucase cărările Carpaţilor.Oameni cu cari se legase prin suferinţă şi lupte
mai mult ca de nişte fraţi.Fiecare pierdere îl durea,dar o considera inevitabilă în în-
cleştarea cu comuniştii.Fusese militar pe front şi avusese în mână viaţa a mii de ostaşi.
Ii ferise cum putuse.Dar când era nevoe de sacrificiu,cerea dela ei ceeace însuş dădea.
Acum,încă,nu mai găsea justificarea în inevitabilitatea sacrificiului.Inima lui,care în-
cetase să mai bată pentru "EL" ca pentru oricare altul din luptătorii ce comanda,nu mai
putea accepta raţiunea rece a fatalului.Era de mult propriul lui copil,poate chiar de
când sosise în tabără,sgâriat de jnepi şi flămând.Abia acum,când căzuse,îşi dădea seama
de imensitatea pierderii.Şi în inimă i se făcu un gol dureros.Nu dorise niciodată să se
răsbune.Lupta bărbăteşte cu cine îi stătea în cale.De data aceasta însă,dacă nu l-ar fi
răzbunat pe "EL",nu şi-ar fi găsit odihnă.

Se întoarse în tabără.Peste zece minute,un ţăran cu un topor şi o traistă în care
mai erau nişte merinde pe jumătate mâncate,pornea pe drumul Braşovului.Cum căzu întune-
ricul,plecă şi el la drum,însoţit doar de un singur om,cel mai tăcut,dar şi mai rezis[illegible]
dintre toţi câţi îl înconjurau de atâţia ani.Executa orbeşte,fără să se întrebe dacă

riscă prea mult.Şi lovea cu un sânge rece care-l făcea uneori chiar pe Clopotaru să se cutremure.

Cântatul cocoşilor îi prinse pe o muchie de munte,gata să coboare spre Şercaia.Piatra Craiului se coloră puternic şi peste puţin,împins parcă cu greutate,soarele se propti cu razele în vârfurile brazilor.Aici se opri o clipă,privind în jur ca un păstor ce-şi controlează turma ieşită din pădure.Şi se porni pe calea albastră a cerului,salutând voios coamele cărunte ale Carpaţilor....

Pe şoseaua ce şerpueşte dealungul Oltului,o coloană de maşini urca spre Braşov.Erau pline cu militari ce veneau dela instrucţie.Făcuseră aplicaţii împreună cu sovieticii prin părţile Muntelui Mic şi acum se întorceau la bază.In drum se încrucişară cu o căruţă ce cobora spre Şercaia.Un ţăran mâna încet vehicolul în care ducea o femee bolnavă. Când ajunse în dreptul coloanei,coborî şi ţinu caii de hăţuri ca să nu se sperie.Câţiva ostaşi îl compătimiră.O maşină se opri şi din ea coborî un sublocotenent.Il întrebă de unde vine şi dacă-i poate fi de folos cu ceva.Ţăranul îi mulţumi dar refuză,spunând că se grăbeşte,să nu-i moară soţia în drum.Şi era aşa de posomorît! Dar nu se depărtă decât vreo cincisute de metri de ultima maşină şi,înainte de a intra în Şercaia,"femeia",vindecată ca prin farmec de boală,se ridică şi apucă hăţurile,în timp ce bărbatul dispărea pe o cărare în pădurea din marginea satului.Raportul fu scurt: "Mâine seară Stănescu se întoarce dela Bucureşti,prin Braşov,cu maşina,pentrucă drumul prin Câineni este impracticabil.Va fi singur,sau cu încă o persoană ce vine în inspecţie dar al cărei nume nu am putut să-l aflu.Este,oricum,mare.Va trece după lăsarea întunericului,pe la şapte,ca să fie la Sibiu devreme,pentrucă dimineaţa au şedinţa în care se vor distribui premiile ce s'au dat pentru...".Nu putu vorbi mai departe.Un nod i se aşeză în gât.Clopotaru îi mulţumi şi-i spuse să se depărteze spre tabără.

De după un tufiş,chiar din marginea drumului,o mitralieră ţăcăni scurt.Şi înfundat. Maşina,cu cauciucurile încă şerând,se opri neputincioasă,lipindu-se de şosea.Stănescu sări cu pistolul în mână,în timp ce însoţitorul lui începu să se plângă cu voce de mâţă că el nu-i vinovat.. O altă detunătură înfundată făcu pistolul lui Stănescu să sboare în şanţ şi pe acesta să-şi prindă mâna urlând de durere.Colonelul care-l însoţea era inspectorul de securitate Goldenkranz.Clopotaru încercă să-şi aducă aminte de numele lui. Era proaspăt ridicat şi nu-l cunoştea. In maşină găsiră o servietă încuiată.Nu-i cerură cheia.Tudoran o spintecă cu pumnalul.Din ea începură să curgă hârtii de o mie de lei.Noi şi multe.. Nu le numărară.Clopotaru se aplecă încruntat peste hârtii.Preţul sângelui "LUI".. Ar fi vrut să i le înfigă pe gât una câte una să-l sature,cum făcuseră ţăranii bănăţeni cu pretorul din Agrişor,cu ani înainte.Dar se stăpâni.Aprinse banii şi maşina stropind totul cu benzină şi porniră grăbiţi,ducând cu ei pe cei doi colonei legaţi cu mâinile la spate.

In poiana Sihastrului,rătăcită prin nişte coclauri unde nicicând înainte nu a călcat picior de om,era tabără de iarnă.Aici se aduceau toate proviziile de cu vară,într'o peşteră imensă neştiută.In seara aceea,lângă focul risipit din trunchiul unui fag uscat, trei haiduci judecau pe colonelul de securitate Stănescu.Nimeni n'ar fi putut recunoaşte sub figurile aspre şi bărboase,sub privirile încărcate de durere dar şi de hotărîre,pe profesorul de drept Mihăilescu din Bucureşti,pe procurorul Furcă şi pe tânărul altădată avocat Spireanu,cel cu faimoasa evadare dela închisoarea din Braşov în 1946.Alături de ei,în roată,un grup de vreo zece ţărani,aduşi din câteva sate din jurul Sibiului şi Făgăraşului,ascultau încruntaţi cele ce se vorbeau.Fuseseră chemaţi să depună,pentru că avuseseră multe de îndurat din partea lui Stănescu.Şi când acesta spuse că nu s'a purtat rău cu nimeni şi că n'a lovit pe nimeni,dintre ţărani se ridică unul,ca la cincizeci de ani,cărunt şi puţin gârbov,se apropie cu pas rar de foc şi-l întrebă:

- "Unde mi-i feciorul,tovarăşe colonel? L-ai luat tu din casă şi mi-ai spus că nu-i vei face nimic.L-ai împuşcat peste trei zile la Porumbacu,ca să sperii ţăranii să nu ducă hrană haiducilor".. Stănescu începu să tremure.Se ridică alt ţăran:

- "Unde-i fratele meu,tovarăşe colonel? Aţi vrut să faceţi colectiv în sat,cu forţa, şi el s'a opus.L-ai luat tu şi nu s'a mai întors,deşi nu fu judecat.Poţi să-mi spui unde-i?"... Rând pe rând,fiecare ţăran veni în faţa lui şi îi aruncă povara păcatului în plin obraz.Şi sub fiecare acuzaţie Stănescu devenea mai mic şi mai palid.De-acum nu mai făcea altceva decât să implore,cu voce stinsă,iertare.. şi să îmbătrânească sub ochii acuzatorilor.

Goldenkranz asculta cu ochii holbaţi,aşteptând cu sufletul la gură rândul judecăţii lui.Şi,cuprins de "indignare",lăsă să-i scape,parcă din suflet: "Aşa un criminal,tovarăşe haiduc,n'am crezut zău".Tudoran îi tăie vorba scurt: "Taci spurcatule,că tu l-ai trimis".. Goldenkranz înghiţi restul de cuvinte fără să crâcnească.

Sentinţa fu dată de cei zece ţărani,cari se constituiră în juriu.Fu executată de unul din ei,care pierduse prin mâna lui Stănescu doi feciori,şi un ginere condamnat pe viaţă.Inainte de a-l executa l-au dus la un schit uitat din apropiere,şi un călugăr îl spovedi şi împărtăşi - pentru prima dată,poate...

x xx x

Absenţa de aproape o săptămână a lui Goldenkranz nu fu remarcată la Bucureşti. Pentrucă pleca des şi avea hârtie în alb pentru toate securităţile, unde verifica actele informatorilor şi plăţile. Superiorii lui fură surprinşi când, îndată după sosire, îşi dete demisia din funcţie şi ceru să lucreze numai în minister. Toate insistenţele fură zadarnice. Nimeni însă nu putu afla motivele acestei hotărîri. Numai odată se destăinui el lui Kişinevski, la o întâlnire într'o casă prietenească, când, peste obiceiul lui, bău mai mult decât trebuia: "..Şi ştii cum a terminat, tovarăşe sicritar? Mi-a spus aşa: :Pi tini, perciunatuli, n'am sâ ti impuşki, pentrucâ nu am duvezi di crimili cari ai făcut dija. Dar sâ ti firească cel di sâs sâ ti mai prind pi aici altâ datâ. Am sâ ti jupoi di vii'. Zău aşa mi-a spus, tovarişi sicritar.. Şi mai pot eu sâ mâ duc în inspecţii prin munţii acei atât di sâlbatici?"...

Radu Viroagă

FULGUL AMINTIRILOR de Dumitru Bacu

Din nou o iarnă! Primul fulg discret
Işi leagănă mirarea printre dreve.
Din taina amintirilor aeve
Se deapănă un film tăcut, încet.

Uitat pe-o zare de tranşeu, un trup.
Doi corbi cu penele muiate'n sânge..
Un lung convoi de robi grumazu-şi frânge..
Un fulg s'aşterne peste-un pas de lup.

Din loc în loc se stinge un destin.
Un foc de armă surd vesteşte cerul.
Se'nfruntă muţi dihania şi gerul..
Şi-acelaş fulg s'apleacă peste chin.

Un gând sub sârmă. Tremură în vânt
Apoi apune'ncet... din slavă ninge,
Pământul sloi cadavrul îi respinge,
Acelaş fulg îi ţine de mormânt.

Un tren colindă dorul spre cătun,
Un gând doineşte părăsita glie,
Din depărtări de ani, măicuţa'nvie..
Acelaş fulg îi flutură "drum bun"...

Apoi cătuşe, cruce şi calvar,
Răsplata pentru jertfa neprimită
In ţara scoasă la mezat, robită...
Prin dreve-acelaş fulg surâde-amar.

In noaptea rece, un clopot hăuind
Vesteşte Naşterea isbăvitoare..
Pe când în temniţe destinul moare,
Acelaş fulg îi cântă-un vechi colind

&&. La expoziţiile internaţionale de artă fotografică participă şi "români"; astfel la Viena, 1959, printre cei 7 delegaţi ai Râpărâii, notăm pe Hananel, Rosenthal, Clara Spitzer şi D. Pitro; la congresul internaţional din Anvers, 1958: Hananel, Hedy Loffer, Spitzer, Hausleutner; la salonul de artă din Bordeaux, 1957: Bauch, Goldenthal, Iarcovici, Loffler, Rosenzweig, Spitzer, Tibor, Zimmermann; la bienala din Genova, 1958: Bauch, Grill, Goldenthal, Hausleiter, Hananel, Hoffler, Kaufmann, Rosenthal, Spitzer, Tibor, Zimmermann; la Budapesta, 1956: Loffler, Irsay, Rosenzweig, Spitzer, Zimmermann; la palatul de artă din Nantes: Bauch, Loffler, Faria, Rosenzweig, Max Iosif, Spitzer, Kaufmann, Tibor L. Şi ar mai fi, dar, cu antisemitismul din România, se vede că nu li se dă voe să se manifeste...

&&. La eforturile Sf. Părinte de a uni creştinătatea şi a creia o dâră de luminiş în confuzia de astăzi, vedem că nici ortodocşii nu stau cu mâinile în sân. Cel puţin, cei "progresişti". Astfel, "Credinţa" din Mai-Iunie a P.S. Moldovan anunţă la 14 Iulie -de căderea Bastiliei?- o mare petrecere organizată de catedrala ortodoxă "Sf. Treime" cu orhestră, bar, bufet, "băuturi răcoritoare şi mizelicuri", "faimoase Plăcinte cu Mărar", etc. Iar "Asoc. Preoţilor şi Parohiilor Ortodoxe din Detroit" anunţă la 12 Iulie, tot prin "Credinţa" părintelui Moldovan -şi desigur tot în vederea rezolvării cruntelor probleme în care se sbate omenirea- un mare "picnic", la care invită pe toţi "ortodocşii". (Neortodocşii ce vor să participe n'au decât să se convertească la repezeală). Jucăuşa ortodoxie americană organizează cu acest prilej, după liturghia oficiată de "reprezentantul patriarhiei din Antiohia", un "concurs de frumuseţe în costume naţionale" şi "dans pentru toate naţionalităţile participante"; "fiecare parohie participantă va avea un restaurant naţional". Ce mai caleavalea: cu aşa pios program, organizatorii garantează că "în adevăr va fi o zi a tuturor ortodocşilor din Detroit şi vecinătate", aşa că "veniţi cu mic cu mare".- Aşa "ortodoxie" desmăţată vor fi făcut şi preoţii din Rusia, de n'a sărit nimeni să-i scape când Stalin s'a pus să-i belească?...

&&. Remarcam într'un număr precedent, cu regret, lipsa uniţilor din Comitetul Român-American pentru ajutarea refugiaţilor bolnavi, bătrâni şi copii, format din elita noastră de peste ocean în cap cu vrednicii români N. Tecău şi V. Basarabescu. Intr'o comunicare recentă citim, uluiţi, că "catolicii au refuzat să contribue la această cauză, cu excepţia parohiei Sf. Mihail din Aurora, Illinois, spre cinstea preotului paroh, mons. Vasile Marchis, şi a parohienilor, cari au contribuit cu suma de 40 dolari".- De ce le-o fi plăcând uniţilor să se izoleze de ceilalţi români? O fi ajutând Asociaţia lor direct, dar tot n'ar trebui scăpat niciun prilej de demonstrare a solidarităţii româneşti. Fie şi mai mult simbolic, ca parohia din Aurora...

&&. "Carenţa statului român se datoreşte relaxării totale a moralităţii publice". Cu care, pe semne moralitatea privată n'are nici o legătură; altfel, mai scria aceste lucruri, în "Dacia", tocmai Sima - ăla cu dosarul ruşinii?..

DORURI ŞI NECAZURI

R.-Iugoslavia: Vatra n'o mai primisem de pe vară.Pe raza domoală a soarelui de toamnă,ne-a alunecat alt număr.O,ce mult mi-ar place să vă surprind în cancelaria Vetrei,întreaga planetă ar fi a mea.La noi e frig.Dimineţile's de oţel,dar bruma prevesteşte zile frumoase.Săteanul aşteaptă ploae,pe când eu gândesc la soare,şi gângănii săltând în lumina razei blânde.Copacii,tot mai despoiaţi,ne vestesc amorţirea sub vălul alb imaculat,dar până atunci mă îngrozesc de umezeală şi noroi.De ce nu veniţi pe aici? Când aţi şti ce frumoase sunt locurile româneşti din Iugoslavia!

T.-St.Unite: In legătură cu plănuitul Centru de Acţiune dela Freiburg,mă bucur din toată inima că se porneşte la lucru.E bine să fiţi cât mai precişi în ce faceţi,căci încrederea e sdruncinată,spiritele amorţite...

D.-Argentina: Poate ai văzut în "Buletinul militar" articolul lui S.(tan) I.(onescu),care confundă Cercul cultural local cu Liga Românilor liberi(unde el e vicepreşedinte..).Dar şmecheria nu se opreşte aci: preocupat să nu pomenească numele de "jidan",sare din lac în puţ,spunând că Borlenghi,Mayer,Krislavin ar fi numai comunişti sau ruşi.. din Basarabia(de unde,cititorul mai puţin informat ar putea crede că Basarabia e rusească!).Nemulţumit,mai departe, că extremiştii de dreapta nu participă la lupta.. anticomunistă,tot acest S.I. critică peronismul,astăzi într'un fel de prigoană; pe vremea când d-sa era membru marcant în secţia străinilor din partidul lui Peron,nu-i vedea cusururile.Ce să-i faci,fiecare cu cavalerismul lui...

M.-St.Unite: Mă întrebi de ce stau în rezervă faţă de Mişcarea noastră. "Rezerva",e mai veche: din timpul rebeliunii.Mă aflăm la Malmaison,pe un braţ de paie cu păduchi,după rezistenţa dela Palatul Telefoanelor - când am auzit că Sima a şters-o englezeşte.Ori,eu eram învăţat cu altfel de şefi.Cari fac acte lucid,şi răspund de ele.De aceea,primul gest,când am fost liber,a fost să-mi ard cămaşa verde.Te rog să nu mă condamni.Gândeşte-te: Căpitanul nu mai era; Sima s'a arătat scamator de bâlci,nu şef; iar celelalte căpetenii, rămase în viaţă,îi daseră toate girul lui Sima.Pe cine era să mai urmez?.. Acum mă căsnesc,în cazanul de aici,să mă menţin român.Viu,adică.Cu Mişcarea, ale cărei şanse rămân în geniul şefilor -altfel,doctrina e moartă- nu cred, tocmai din cauza aceasta,să mai am deaface.Afară de cazul că,prin fapte,aceştia ar reuşi să redea un început de încredere...

T.-Franţa: Stagnând -dintr'o sumă de pricini,mai mult sau mai puţin justificate- în manifestări de ordin mai mult ritual,Mişcarea din exil e absentă la evenimente,unde căderea ei ar fi să fie cea dintâi: nu i-am văzut mâna la festivalul din Viena,nu la conferinţa din Geneva,nici când cu vizita lui Hruşciov în America.Se creiază astfel un vid,la a cărui umplere concurează curenţii dinmprejur.Când gospodarul nu seamănă grâu,pe locul nelucrat ies fatal bălăriile.Unii legionari sunt îngrijoraţi şi vor să pună umărul; alţii vor să profite,afirmându-se ei în golul creiat prin absenţă.In ultima categorie se înscrie iniţiativa d-lui Culică; omul,care pe vremuri a făcut tot ce-a putut pentru potenţarea brigadirismului,a strâns un grup de foşti legionari la sfat; nu acasă,în pădure,pe câmp,sau la vreo margine de apă,ci.. la botul calului: la "cafe de la gare"! Şi,ce-au stabilit? După spusele unui "culichist",ar vrea o unire cu simiştii(dar fără Sima şi simişti),recunosc pe dl Gârneaţă(dar nu-l vor şi nu-l ascultă),etc. Ceva,cam ca fata mare: Du-te'ncolo,vino'ncoace,Fugi de-aici şi nu-mi da pace.. Lăsând la o parte impresia că Sima,dat afară pe uşe,caută mijlocul să intre pe fereastră,notăm că,dacă preocuparea de soarta Legiunii poate apărea legitimă,garanţiile personale ale sfătoşilor din cârciumă sunt din păcate foarte şubrede: lui Culică,în exil,altă iniţiativă nu i se ştie,în afară de ctitoria brigadirismului bolşevizant,decât chestia cu slujba pentru Dalai-Lama; dacă,totuş,sfidând inactivitatea "bătrânilor",o reuşi să-l decidă pe Hruşciov să libereze România,atunci,pe lângă atuurile crescute,va scăpa şi de răutăţile unor camarazi neserioşi,cari l-au şi pus"în cântec": Şi s'a răsvrătit o clică,/Sub comanda lui Culică,/Cerând "omul nou" sadea,/Intr'un fund de cafenea...

P.-Germania: Că filmul cu "Ana Frank",în ciuda formidabilei maşini propagandistice iudaice,a dat fiasco,e altă treabă.Evreii au sărit şi aici peste cal.Nimeni nu se poate bucura de chinurile unui copil.Ana Frank a murit de suferinţele din lagăr.Unde ne închipuim,între altele,ce foame putea să fie, când cei liberi abia îşi duceau zilele.Filmul însă s'a făcut pentrucă ea era evreică.Altfel,dacă se urmărea sincer reumanizarea spectatorilor prin etalarea suferinţelor pricinuite de războaie,se găseau cazuri infinit mai grăitoare.Spre a nu aminti decât unul,văzut de mine: la intrarea hoardelor ruseşti într'un sat din Prusia,Damendorf mi se pare,soldaţii,având mână liberă,au batjocorit toate femeile de-acolo,obligând pe bărbaţi,copii şi părinţi să asiste... A doua zi,nu mai puţin de 150 de oameni au fost găsiţi spânzuraţi: se spânzuraseră singuri,de ruşine,umilinţă,scârbă.De aceste bestialităţi nu se ocupă niciun film: pentrucă victimele erau creştine...

B.-Austria: Mare jale mi-a fost când,cu ocazia festivalului comunist din vară,-26 Iulie-4 August-, am văzut cu ochii ce-au ajuns copiii Românici.Cu politruci cu tot,au fost 350 de persoane,venite pe două şlepuri.I-au ţinut

în corturi pe un mal pustiu al Dunării,departe de oraş,într'un lagăr cu sârmă ghimpată,straşnic păzit.De-acolo îi aduceau în autobuze cu perdelele lăsate,numărându-i ca pe ocnaşi la suire şi coborîre.Pe străzi mergeau numai în pas svelt,grupaţi,ţinându-se "la braţ".. Erau uşor de supraveghiat de altfel: umblau în costume naţionale,într'un fel de uniforme,ori în costumele de sport - niciodată îmbrăcaţi civil.Care cum cobora din autobuz,trebuia să se alinieze lângă un zid,un gard,o casă,ca să nu se amestece cu lumea.. N'aveau voe să privească în sus,pe unde sburau avioanele "fasciste" cu lozinci ce pomeneau de blestemata libertate; nici să privească în lături,unde puteau întâlni priviri "fasciste".Şi totuş,puţinii români liberi,localí sau veniţi din alte părţi,au reuşit să înţese cu manifeste şi broşuri lagărul,autobuzele,sălile de spectacole,hotelul unde locuiau slugoii-şefi(Cezar Petrescu, Zaharia Stancu,etc.).Urmarea a fost că politrucii au renunţat să prezinte echipele româneşti la unele spectacole,mai ales în aer liber,unde erau totuş programate.În condiţiile acestea sufocante,bieţii copii şi-au dat totuş silinţa să ia câteva premii,spre fala numelui de român; căci comunismul trece,neamul rămâne...

B.-Germania: Imi povestea un sergent din armata rusească,moldovean dintr'un sat de lângă Tighina: După ce s'au retras Românii din Basarabia,1940, ne-am pomenit într'o noapte cu Ruşii c'au înconjurat satul şi ne-au ridicat pe toţi,trecându-ne Nistrul.Acolo,fuseseră aduşi şi alţi Români basarabeni. Ne-au separat în 3 grupe: bărbaţi,femei,copii,despărţindu-ne pe totdeauna. Pe noi ne-au pus într'un tren lung,cu vagoane de marfă,şi trei săptămâni ne-au tot purtat spre răsărit.Om fi fost spre graniţele Manciuriei,când trenul s'a oprit în nişte păduri fără sfârşit.Şeful convoiului ne-a dat fiecăruia câteva chile de mălai şi fasole şi ne-a spus că suntem.. liberi,să ne descurcăm cum om putea.Eram în buza iernii.Până'n primăvară,mai mult de jumătate din noi au murit.Eu mi-am săpat cu unghiile,cu pietre şi cu crengi un bordei în pământ,l-am căptuşit cu frunze şi muschi şi am strâns bureţi uscaţi şi ce bruma poame sălbatice am putut găsi.La depărtări foarte mari unele de altele se găseau cătune cu populaţie cu feţe schimonosite,într'o sărăcie,murdărie şi promiscuitate de nedescris.Ni se spusese că,dacă vrem, putem să ne căpătuim pe-acolo.. Vara următoare ne-am pomenit cu militari ruşi că au împresurat pădurile şi ne vânau.Ne-au strâns la un loc şi ne-au spus că "patria" e în pericol şi să mergem s'o apărăm; după care,fiecare putem merge în locurile de unde suntem.Şi iată,aproape 4 ani de când lupt - încheie fratele basarabean- şi nu ştiu nimic de ai mei,nici dacă Ruşii şi-or ţine făgăduiala să mă lase acasă,la Tighina.- V'am povestit acestea,ca să vedeţi ce ne aşteaptă,dacă se va ajunge la o anexare şi formală a României. Devenind o problemă "internă" rusească,populaţia ţării ar fi împrăştiată, fără protestul nimănui,în imensitatea imperiului moscovit,pentru a se pierde neamul carpatic,cuiul acesta "străin" în masa Slavilor... Adică,se termină cu neamul românesc!

T.-Germania: Doctorul s'a întors din ţară.A fost de şi-a văzut părinţii. Dar au trebuit să vină ei la Bucureşti,căci lui nu i-au permis să meargă la Sibiu.Spune că,în Capitală,deja a treia stradă dela centru începe să-ţi spună de mizeria oamenilor.Centrul au căutat să fie cât mai frumos şi modern, dar e numai faţadă.

R.România: Cele două săptămâni,cât mi-au îngăduit stăpânii de aici,după ani de rugăminţi şi "devotament" faţă de partid,să viu în străinătate,- dacă mi-au dat divinul privilegiu să mai pot odată respira sfântul aer al libertăţii,au fost pentru mine şi prilej de dureros sbucium.Era aşa de bine,că, să mă ierte Dumnezeu,nu odată egoismul m'a gâdilat,făcându-mă să pun în cumpănă libertatea mea cu nenorocirea ce-ar fi urmat pentru nevastă şi copiii rămaşi aici.Sbuciumat am fost şi de "activitatea" voastră.Nu vă acuz,căci îmi dau seama că tragedia noastră voi o trăiţi numai "intelectual",şi n'aţi putea altfel; nu sunteţi apăsaţi clipă de clipă,zi de zi,lună de lună de atâţia amar de ani de bătaia inimii la cel mai mic sgomot la uşă,de umilinţa de a declama porcării marxiste pe care le simţi pe pielea ta cât sunt de mincinoase,de sfâşierea de a vedea o ţară întreagă scuipând sânge,de a simţi cum se încheie istoria neamului tău,de a asista neputincios la difuzarea oficială a destrăbălării.Ştiţi voi că în ţara voastră,de străvechi tradiţii de pudoare şi bunăcuviinţă,azi nu se găsesc fete mari peste 12 ani? Toate şcolile sunt mixte,atelierele la fel,iar "partidul" incită în tot felul,dând mare relief "ştiinţelor naturale".Avortul,legiferat,a devenit o treabă normală,de toate zilele.Tâlharii ne desfiinţează fizic,ne surpă moral,storc din noi ultima vlagă înainte de a ne stinge în groapa neagră,Katynul unei naţii întregi.In acest timp,tot mai des se văd pâlcuri de asiatici slavo-mongolisiberieni,aduşi să ne ia locul.Voi,am avut impresia că vă faceţi datoria după conştiinţa voastră,dar crunta noastră tragedie o ştiţi din citite,din auzite,nu din trăite; de aceea vă lipseşte disperarea,virulenţa în luptă; o cauză de viaţă şi de moarte,voi o apăraţi,cari o apăraţi,mai mult"academic"...

C.-St.Unite: Fiindcă veni vorba de propagandă: La compania Decca există un disc de gramofon,DL 8052,făcut de evreiaşul Victor Young,cu titlul "Muzică

ţigănească - Melodii ţigăneşti,vechi şi noi"; acestea ar fi.. Doina Oltului, Steluţa,Hora Staccato,etc.Reprezentantul cultural al "poporului muncitor" la Washington nu s'a sezisat de excrocherie: o fi mâncând şi el purim...

Discul comp. MGM,E 3092,intitulat şi el "Muzică ţigănească",având pe copertă poza unei balaoachese goale până hăt sus de genunchi,cuprinde melodiile (cântate de "faimoase orhestre de ţigani din Bucureşti": Barbu Lăutaru,Orhestra de muzică populară,Orhestra Ionel Banu,Orhestra simfonică: tot orhestre.. "ţigăneşti",cum se vede): Dansul tineretului(ţigănesc?),Hora Furtună, Dealurile Corăţelului(or fi multe baragladine prin părţile acelea?),Pe marginea Oltului(ce să aibă ovreii cu Oltul,aşa o apă repede? s'o fi înecat vreun rabin în el?).Comp.Coloseum are şi ea un disc,CRLP 192,cu "Cântece şi jocuri depe pământul Doinei şi al Horei.. românească-ţigănească",executate de "orhestre româneşti şi ţigăneşti din Bucureşti": orhestra radio şi orhestra Institutului de folklor! Să fie ele compuse din ţigani? să fi dezertat balaurii dela poliţia secretă comunistă,ca să se apuce de.. artă? Pe partea cealaltă,sunt cântece executate de orhestra naţională moldovenească de folklor din Chişinău,dirijată de.. Aronov: La spălat.Bună-i brânza de burduf, Of leliţă Marioară,Coasa,etc.- toate cu tendinţă de rusificare.Coperta însă e frumoasă: o turmă de oi păscând lângă o troiţă şi un cioban doinind din bucium - parcă jalea înstrăinării de fraţii de peste Prut.

Coperta discului scos de Classic Eddditions,CE 3010,cu "jocuri populare româneşti",înfăţişează două perechi de dansatori,adevărat români,dar discul conţine două cântece comuniste cu ură de clasă şi,"Doina moldovenească",cu jălania unui cioban progresist,că stăpânul de pe vremuri nu-i da ţundră şi glugă(pe când azi se plimbă în ZIS pe lângă oi..).Pe coperta discului MF 304, comp.Monitor,făcută de.. David Chasman,vedem un tânăr îmbrăcat naţional,dar.. cu cravată roşie(până acum,nu văzusem cravată la cămaşe românească,deşi neam de neamul meu tot ţărani au fost).Cântecele sunt executate de o orhestră din Leningrad: probabil,ca să nu uităm nicio clipă că facem parte din marea familie socialistă a lagărului păcii şi înfrăţirii popoarelor(prin desnaţionalizare).- Discul comp.EPIC,LC 3459,făcut cu ocazia turneului lui Moiseiev (pe româneşte Moisăilă,căci doar singur a spus că-i din Chişinău),are o "suită moldovenească",în care rusnacii se omoară să redea mersul turmelor de oi: ai impresia că auzi hoardele de nomazi înghiontindu-se spre locurile doinei.

Discul "Moldova şi ţiganii ei",al comp.Bruno,Br 50013,executat de orhestrele naţionale de folklor din Chişinău şi Iaşi,nu-i decât excrocherie sadea: absolut toate cântecele sunt copiate după discuri mai vechi din USA,schimbând însă numele lor caşi ale cântăreţilor.Astfel,Doina moldovenească şi Doina dela munte sunt luate din "jocuri populare româneşti",Classic Eddditions, CE 3010,solistul de-acolo primind aici numele de Evgeni Ureke; Of leliţă Marioară e luată din Coloseum CRLP 192; Uhai-bade,S'ar găti badea de nuntă şi Foaie verde ca aluna sunt luate din Period SPL 1615,"Muzică populară din România"; soliştii de acolo: Nicolai Herlea,Nicolai Rafael şi Ştefania Ivan, aici au fost botezaţi Evgeni Ureke şi Maria Lătăreţa.În alte două discuri ale comp.Bruno,falsurile sunt la fel de numeroase şi de grosolane.La vol.III al comp.SPL 1616,cu titlul de "jocuri şi cântece populare româneşti",misiţii culturali din N.York,perciunaţi şi neperciunaţi,au pus pe copertă,pur şi simplu,o pereche de ruşi îmbrăcaţi ruseşte.Să se fi făcut mârşăvia cu aprobarea vreunei lichele repeîriste? sau a vreunui harhăr din N.York? Căci aici evreii mai progresişti decât toţi progresiştii,sunt singurii cari imprimă plăci din "republicile populare".Discul cuprinde,între altele,"Reşiţana": oţelul este descris în culori atât de.. colorate,că mai că-ţi vine să-l înghiţi în hapuri; iar fetele din cor zic că vor să-l prindă pe rus cu drag la joc.Eu aş crede că mai curând vor să-l strângă cu drag de gât.. Mai e de semnalat că în discurile cu muzică populară a altor naţii se strecoară şi cântece româneşti,fără cinstita specificaţie de rigoare.Până acum am remarcat două ţări ce se pretează la inocenta faptă: Israelul şi Grecia.

CÂNTEC DIN BASARABIA

Frunzuleană grâu mărunt,
Cerul-i mai posomorît,
Clopotele sună-a jale,
Numai "of!" auzi în cale.
Prutul rău s'a tulburat
Venind mare,întunecat.
Şi cât vezi în lung şi'n lat,
Numai oaşi ruseşti se-abat
Şi ne calcă şi ne fură
Pâinea,sarea dela gură.
Prutul ista ne desparte,
Apa-aceasta n'are moarte?
Dar ne-om pune noi cândva
Şi cu gura l-om seca!

&&. Grijuliu ca totdeauna de soarta oricui,numai român să nu fie,"Bire" din 16 Oct. ne informează că pretinsa "prigoană a evreilor şi a grecilor din România dă loc la proteste şi la sesezarea ONU-lui şi a Ligii Drepturilor omului".Crunta prigoană a Românilor,în schimb,nu dă loc la nimic...

&&. "România" din Mai pretinde că dinastia "cu regele Mihai a devenit expresia pură a neamului românesc".Cu alte cuvinte: la aşa popor,aşa rege.Trecând peste insulta adusă nobilului nostru neam,trebue să remarcăm că,de-ar fi adevărat,n'am mai avea motiv să ne văităm de soarta actuală: ne-am merita-o din plin!...

SEMNALĂRI

Adăogăm mai întâi, la "italianiștii" pomeniți în numărul trecut, pe prof.
Petre CIUREANU, specialist în descoperiri de inedite (Tommaseo în primul rând,
dar și corespondența italiană a unor Renan, Taine, Brunetière), director la "Bol-
lettino dell'Istituto di lingue estere" al Facultății de economie și comerț
din Genova, redactor pentru sec. XIX al revistei din Torino "Studi francesi".
Exhaustivă monografia asupra Dorei d'Istria, publicată în numerele 2 și 3-4
din "Revue des études roumaines" dela Paris.

La reviste italiene colaborează și prof. G. USCĂTESCU. Amintim doar studiul
mai recent asupra "Leviathanului" lui Hobbes, din "Humanitas" (Brescia, 8-9, XIV,
Aug.-Sept. 1959). Insă titlul de merit mai recent al profesorului dela Madrid
rămâne numărul comemorativ (1859-1959) din "Destin", închinat Unirii Principa-
telor, care se deschide cu o sugestivă "Perspectivă a Unirii" semnată de di-
rector, având printre colaboratori pe regretatul N.P. Comnène (despre care scrie
rânduri mișcate Vintilă Horia), mons. Bârlea, D.C. Amzăr, Basil Munteanu, Ion Pro-
topopescu, Vladimir Petrovici, Mircea Popescu. Despre contribuțiile românești
la istoria medicinei, scriu A. Dobrovici și C. Mețianu; V.V. Tilea semnează "A-
mintiri și documente"; V. Uscătescu examinează "Regimul juridic al Dunării".
Foarte binevenită evocarea pământurilor celor mai dragi (despre Basarabia, dl
G. Soroceanu; despre Bucovina, dl Vasile Iasinschi), cași amintirea năpăstuiți-
lor Români din Balcania (Vasile Muși). Directorul schițează deasemenea câteva
considerații asupra a trei dispăruți ai exilului: Gafencu, Comnène, Brăiloiu.

Printre colaboratori mai aflăm, cu două contribuții, dacă nu esențiale, in-
teresante, pe Basil Munteanu și Mihai Niculescu, ale căror nume au mai apărut
fericit îngemănate, acum patru ani, în monumentalul volum despre "Omul și pă-
mântul românesc", publicat de Fundația dela Paris: dacă pătrundea mai larg
printre pribegi, putea deveni îndreptar și piatră de hotar în istoria cultu-
rală a exilului, prin gustul sigur și echilibrat care l-a călăuzit pe compi-
lator, și mai ales pentru niște "Note pe marginea cărții" ale dlui Munteanu, pe
drept cuvânt antologice, pulsând lirism din substanța grea a unor reflecții
de actualitate, atunci cași acum (vă mai amintiți: "pentru a doua oară, Verbul
dumnezeesc dă naștere țării; ne-o restitue întreagă, icoană sfântă, bună de
purtat în inimi"?).

Mihai NICULESCU, prezent în "Destin" cu un eseu paradoxal "A fi în romă-
nește", din care e de reținut indicarea polarității Creangă-Eminescu drept
"cea mai semnificativă și mai rodnică în consecințe pentru Români" (părere
însă discutabilă: mai e Caragiale, mai e tipul Cantemir-Hasdeu-Iorga, mai e ge-
nul Odobescu, etc), este, alături de Amărîuței, poate cel mai surprinzător scri-
tor pe care ni l-a revelat exilul: pe alții, mai bătrâni și mai tineri, îi cu-
noșteam din țară, se conturaseră bine acolo, iar cei formați în pribegie sunt
de dimensiuni obișnuite ori se integrează unui stil prea vădit. In special ca
"Povestea vorbelor" tipărită de Fundație - BIRE traduce titlul "Histoire des
mots" dovedind că urmași ai coanei Chirița, cu "tambour de livre", se află și
în pribegie - dl Niculescu aduce calități rare; cum am manifestat rezerve față
de precedentele, prea crude, "Amintiri în uniformă", elogiem fără rezerve această
carte ultimă care arată că autorul are toate numerele de poet în regulă. Când
va depăși și complăcutul frunzărit de impresii sensuale într'o viziune mai
largă și va renunța la un anumit humor baroc, cam facil, va obține desigur rea-
lizări și mai temeinice. Filosofia pe care o etalează e, bine înțeleasă, cea
justă: "îmi priește în pielea mea".

Tot în Spania înregistrăm publicarea celui de al doilea fascicoul din
"Diccionario Etimologico Rumano" (Cero-Farm), editat de Biblioteca Filologica
dela Universidad de la Laguna din Tenerife: operă de mare amploare și multă
trudă a prof. Alexandru CIORĂNESCU, căruia trebue să-i fim recunoscători, chiar
dacă nu totdeauna se pot împărtăși anumite vederi particulare ale autorului;
"Arhanghelul Mihail", o culegere de poezii a lui Ion TOLESCU; și discursul di-
rectorului Institutului de cultură hispanică, Blas PIÑAR, cu ocazia comemorării
in Madrid a Unirii Principatelor: Pueblos de Frontera - Popoare de frontieră
(ed. "Carpații", 1959). Despre Legiune, autorul care se declară un admirator en-
tuziast al Căpitanului, spune că e "una dintre cele mai frumoase, mai pure și
mai clare dintre toate mișcările naționaliste din Europa". Poeziile lui To-
lescu, adunate cu ocazia aniversării legionare dela 22 Septembrie și publica-
te în colecția "Dacoromania", sunt politicește angajate: "Pădurea cu fiare
sălbatice", "Munții suferinței", "Mlaștina desnădejdii", "Majadahonda", "Umbra
ta, Căpitane". Mai izbutite ni se par versurile în ton popular ori de rugăciune.

Dela B. Aires primim un volumaș al lui Stan M. POPESCU: "El hambre de Dios",
publicat în 1955. Titlul românesc ar fi fost, cum vedem pe manșetă, "Insemnările
unui peregrin grăbit". Intr'adevăr, autorul prezintă en raccourci 20 de gândi-
tori, dela Pascal la Saint-Exupéry, cu intuiții și apropieri rapide. Dintre Ro-
mâni, este inclus doar Eminescu.

In Mexic,la revista "Examen" a Asociației pentru libertatea culturii,îl
găsim,printre cei mai asidui și dotați colaboratori,pe <u>A.PAVELESCU</u>,cu acute
"Meditaciones sobre el comunismo"(începe seria în n.2 din Sept.-Oct.1958 și
o continuă până în n.6 din Mai-Iunie 1959).Tot la Ciudad de Mexico apare o
revistă cultural-turistică,"Viajes",condusă de Nicolae Petra.Redactorul Ho-
<u>ria TĂNĂSESCU</u>,pe care,când ni-l amintim,ni se umplu ochii de lacrimi univer-
sitare bucureștene,publică,în n.41("primavera de 1959"),rânduri de mare în-
țelegere și pricepere pentru arta lui Eugen Drăguțescu,din a cărui operă se
reproduc numeroase desene și tablouri.

La Louvain a apărut,cu matematica precizie obișnuită,vol.VIII din "Orbis"
(1,1959).Directorul <u>Sever POP</u> e prezent cu un substanțial studiu despre "pan-
tex" și "follis" în românește și'n celelalte limbi romanice,și cu numeroase
note.Tot aci reapare,dela Monterey(California),cu un articol din 1941 despre
Iorga,<u>Ana Potop</u>.Pentru multele avantaje și favoruri avute dela marele savant,
ar fi fost poate bine ca autoarea -pozând nițel a martiră,fiindcă cineva,a-
cum.. 18 ani,a sfătuit-o să semneze numai cu inițialele în "Archivio veneto".
să se obosească puțin și să scrie ceva nou! Interesantă,totuș,din evocarea,
altfel echilibrată,a lui Iorga,afirmarea că savantul a învățat o sumedenie
de limbi,cum e notoriu,dar niciuna din limbile pe care autoarea le numeste
"mongolice": se referă desigur la "floclasa slavonă",care nici lui Barbu Pa-
ris Mumuleanu nu-i era simpatică,și nici lui Arghezi,după câte știm,înainte
de a se fi vândut pe preț mare Rușilor.(In Rusia,după înfrângerea dela Stă-
nilești,Cantemir a refuzat să scrie în rusește,deși Muscalii l-au tratat des-
tul de bine.E cazul să amintim aceste lucruri,fie și în fugă,când la Bucu-
rești lacheii Rușilor serbează "luna de prietenie romåno-sovietică"!).

Tot admirabilei strădanii a prof.Sever Pop îi datorăm volumașul asupra
primului congres internațional de dialectologie generală,care se va ține la
Louvain-Bruxelles la 21-27 August 1960 și la care,după cum vedem,și-au anun-
țat participarea numeroși savanți și cărturari români din exil.Congresul este
sub patronajul regelui Baldovin,care nu de mult i-a acordat savantului român
o înaltă distincție pentru merite culturale și academice.

Din Germania ne vine o broșură a dlui <u>George RACOVEANU</u> despre "Christen-
tum und moralische Aufrüstung"(Freising/Obb.,1959).Publicată la împlinirea
a 20 de ani dela nașterea Mișcării dela Caux și dela asasinarea lui Corneliu
Codreanu,lucrarea,foarte îngrijită și ponderată,subliniază afinitățile din-
tre "reînarmarea morală" și doctrina legionară,poziția Bisericii față de ce-
le două încercări de înoire a omului,și mai ales urgenta actualitate a prin-
cipiilor legionare în vremile acestea întunecate.

La Roma(ed.cinque lune,1959),s'a tipărit traducerea în italiană -sub tit-
lul cam pretențios "Una politica per l'Occidente"- a cărții lui <u>Ion RAȚIU</u>:
"Policy for the West".Calitatea autorului reiese din autoprezentarea iniția-
lă,în care,după elogiile familiei de bărbați politici din care coboară omul
nostru,victimă latentă a nazismului,se spune textual: "refugiat la Londra,
Ion Rațiu a continuat să urmărească,dintr'un observator din cele mai intere-
sante,nu numai multele probleme legate de expansiunea comunismului pe plan
internațional,dar și evoluția situației din România".De fapt,bunii Români
urmăreau,pe-atunci,expansiunea comunismului nu din observatoare comode,ci de
pe front.In orice caz,din postul de observație ales lângă BBC,luptătorul ar-
delean n'a învățat mare lucru,dacă propune Occidentului,ca să se salveze,o
și mai mare democratizare,o liberalizare cât mai amplă,și vine cu utopia u-
nui"congres mondial al democrației",a unui "comitet de lucru pentru proble-
mele libertății",a unei "autorități mondiale democratice",- când Hanibal e
nu în fața porții,ci chiar în casă și face pe stăpânul,ca Hrușciov în Ameri-
ca.Totuș,nu lipsesc,chiar în această carte superficială,nenuanțată,ideile să-
nătoase,ca atunci când se sugerează Puterilor apusene să nu subevalueze for-
ța naționalismului și să conteze,în lupta lor,ca pe cei mai puternici ali-
ați,pe popoarele din Europa robită.

Infine,și un botez: la Londra,dela 15 Iunie 1959,apare un nou "ziar de
informații și opinie românească","<u>GLIA</u>"(22 Nassington Road,London N.W.3),
publicat de "The Rumanian Free Democratic Commitee".Deși cuvântul "democra-
tic",mai ales astăzi,miroase urât,vrem să sperăm că pruncul din capitala
britanică va urma căi sănătoase.-

Adrian Popa

<u>&&.</u> Cu numărul de față,<u>VATRA</u> împlinește 9 ani de viață.Revistă populară
a întregului exil -căci mai n'a fost român pribeag să nu fi colaborat la ea
cu articole,date,scrisori,contribuții bănești,opinii,critici- ea a trăit
-greu,dar a trăit!- datorită tocmai faptului că fiecare o simte ca "a sa",
găsindu-și în ea oglindite propriile "doruri și necazuri".Făgăduind să nu
ne lăsăm nici de-acum mai prejos,facem cititorilor noștri cele mai bune u-
rări de sfintele sărbători ale Crăciunului și Anului Nou! <u>LA MULȚI ANI</u> !